

ŽIVA ZAJEDNICA

www.zivazajednica.de

LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH ZAJEDNICA

MITTEILUNGSBLATT DER KROATISCHEN KATHOLISCHEN GEMEINDEN

D 2384 E · 2,50 DM · TRAVANJ/APRIL 2001 · BROJ/NR. 4 (215)

LEBENDIGE GEMEINDE

Šretan Uskrs!
Frohe Ostern!

**Nije ovdje!
Uskrsnuo je!**

Vlatko Blažanović

KOBLENZ

Na svečanoj sjednici župnog vijeća priređen je dirljiv i dostojanstven oproštaj od dugogodišnje misijske suradnice Dragice Žimbek. Mnogi sudionici u svojim zahvalnim govorima isticali su njezin neopisivi doprinos radu u Misiji i Crkvi, a posebne riječi zahvalnosti uputio joj je dugogodišnji župnik Alojzije Petrović.

Bilo je svečano i na nedjeljnoj misi koju je predvodio varaždinski biskup mons. Marko Culej, u nazočnosti Josipa Sabola, vlč. Jadranka Benjaka i našeg župnika Alojzija. Biskup Culej je biranim riječima zahvalio gđi Dragici.

Riječi zahvale izrekla je i predsjednica župnog vijeća dr. Mira Jozić-Habjanec, a u ime mladih svirača i pjevača i sve mladeži koji su sudjelovali u njenim brojnim djelatnostima Dijana Vranješ.

Nije izostao ni prelijepi buket cvijeća od predstavnika mjesnog HDZ-a. Svi su „teti Dragici“ poželjeli dobro zdravlje, mir i blagoslov u daljnjem životu.

J. Vranković

REGENSBURG

Darinka i Ilija Ljović proslavili su u Regensburgu 3. veljače 25. obljetnicu ženidbe. U misnom slavlju, koje je predvodio župnik vlč. Josip Antonac, zahvalili su Bogu za dar ljubavi i za sva dobra kojima ih je obasipao kroz ovih 25 godina zajedničkog života. Plod njihove ljubavi su 3 sina: Robert, Tomislav i Josip. Bračni par Ljović redovito pohađa misu i aktivno surađuje u životu i radu Misije. Ilija je predsjednik Pokreta katoličkih posloprimaca (KAB), koji je prije 12 godina osnovan u Misiji Regensburg.

Na kraju misnog slavlja Tomislav je zahvalio roditeljima za dar života koji su im dali, za svu ljubav i brigu koju im iskazuju i poželio sreću i zdravlje za daljnji život. Pjevanje na orguljama pratio je Robert, koji je prije nekoliko mjeseci preuzeo sviranje u Misiji.

Slavlje je nastavljeno kod obiteljskog stola zajedno s djetecom, rodbinom i prijateljima.

J.A.

Mladi HKM Sindelfingen, sa župnikom fra Marinkom Vukmanom, sastaju se svake srijede u misijskim prostorijama

U OVOM BROJU

5 motrište

Anto Batinić • Daytonska nakaza

6 droga

S. Bernardica Juretić • Djeca i droga

9 vjera

Ante Vučković • Vjera i zlopamćenje

10 interview

Jagoda Marinić • Ono svoje nikad se ne gubi

22 život

Marijan Markotić • Brak na (ne)ograničeno vrijeme?
Jozo Župić • Andeo zahvalnosti

26 meditacija

Anton Tamarut • Vjerujem u uskrsnuće tijela

13 lebendige gemeinde

Josip Klarić • Die Modernen Medien und das Evangelium
Željka Čolić • Der Abschied von der Superfrau mit „Schokolade zum Frühstück“

ŽIVA ZAJEDNICA LEBENDIGE GEMEINDE

www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42
Tel. (0 69) 95 40 48-0
Fax (0 69) 95 40 48-24
E-Mail: kroatenseelsorge@t-online.de
zivazajednica@t-online.de

Herausgeber/
Izdavac: Kroatenseelsorge in Deutschland
Verantwortlich/
Odgovara: Josip Klarić
Chefredakteur/
Glavni urednik: Anto Batinić
Redaktion/
Uredništvo: Stanka Vidačković,
Antonia Tomljanović-Brkić,
Jura Planinc, Ivek Milčec,
Jozo Sladoja, Jozo Župić
Mitarbeiter/
Suradnici: Željka Čolić, Dijana Tolić, Alen Legović,
Marko Obert, Vlatko Marić
Layout: Ljubica Markovica
Lithos +
Seitenmontage: Fotosatz Service Bauriedl
64546 Mörfelden-Walldorf
Druck: Spenglers Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn
Jahres-
bezugspreis: DM 30,- incl. Porto (s. postarinom);
za ostale europske zemlje: DM 40,-
za prekomorske zemlje: DM 60,-
Bankverbindung: Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01)
bei der Frankfurter Sparkasse

Uskrsna radost

Kako vrijeme brzo prolazi! Često čuje-
mo tu poštapalicu, koja je pak u sebi pos-
ve točna. Nadamo se, dragi čitatelji, da je
i Vas zahvatio proljetni životni zamah.

I da s optimizmom idete dalje, iako
su vijesti iz domovine (i Hrvatske i
BiH), nažalost, uglavnom loše. U ovom
uskrsnom broju nismo namjerno pre-
više htjeli zalaziti u političko područje,
pa smo pozornost svratili na duhovne i
životne teme. Ima ih puno u ovom
izdanju, kako onih na njemačkom tako
i onih na hrvatskom jeziku, a kvalitet-
no su i stručno predstavljene. Nemojte
ih zaobići niti previdjeti, jer ćete ostati
siromašniji za lijepu poruku.

Posebno preporučujemo razgovor s
Jagodom Marinić, mladom hrvatskom

književnicom u Njemačkoj.
Njezinu prvu knjigu pripovi-
jetki objavio je poznati frank-
furtski Suhrkamp Verlag. Svi bi također
trebali pročitati razgovor o drogi sa s.
Bernardicom Juretić.

Obavještavamo Vas da je u našem
izdanju iz tiska izišla knjiga „Hrvatska
obitelj u pokretu“, koja je zapravo zbor-
nik radova s našeg prošlogodišnjeg
pastoralnog skupa. Ta je knjiga ogleda-
lo hrvatske iseljeničke i gastarbajterske
obitelji, ali i obitelji općenito. Bez nje se
ubuduće neće moći pisati povijest naše
dijaspore. Knjigu možete naručiti na
našoj adresi (18,50 DM plus poštarina),
a možete je čitati i na hrvatskom i na
njemačkom jeziku.

I na kraju, želimo Vam istinsku us-
krsnu radost, sreću i mir, uz pozdrav

Uredništvo

FRANKFURT

Duhovne vježbe i seminar

Svećenici i dakoni hrvatskih
katoličkih misija iz cijele Europe
imali su od 12. do 15. ožujka redo-
vite godišnje duhovne vježbe u Bad
Honnefu kod Bonna u Njemačkoj.
Prvoga dana duhovnih vježbi
nazočne su pozdravili delegat p.
Josip Klarić i mons. dr. Pero Aračić,
ravnatelj hrvatske inozemne past-
ve. Voditelj duhovnih vježbi bio je
dr. fra Ante Vučković, profesor Bo-
goslovnog fakulteta Sveučilišta u
Splitu. Prema ocjeni sudionika (81
na broj), dr. Vučković je održao
neuobičajene duhovne vježbe, s te-
mom: „Euharistija – izvor i vrhunac
kršćanskog života“.

U drevnom gradu Trieru (Robert
Schumann Haus) održan je od 19. do
22. ožujka seminar trajne izobrazbe
za pastoralne suradnice i suradnike
hrvatskih katoličkih misija u Nje-
mačkoj, na kojem je bilo rekordnih
50 sudionika. Ovogodišnji redoviti
seminar imao je više tema i preda-
vača. Mr. Antonija Tomljanović-
Brkić održala je predavanje o intern-
etu u službi katehizacije te praktično
predstavila nekoliko internetskih
katehetskih projekata i adresa.
„Kako vjeroučenicima govoriti o
sektama“, naslov je izlaganja p. Ante
Bobaša, dušobrižnika u HKM Ham-
burg. Predavač je ustvrdio da je sve

veći broj naših iseljenika, kao i vjer-
nika u domovini, izložen agresiv-
nom nadiranjju sekti. Vjeroučeni-
ke, ali i njihove roditelje, treba najprije
informirati o sektama i svim opas-
nostima koje one sa sobom nose. O
novostima u liturgijskoj glazbi
sudionike je, od kojih većina svira u
misijama ili vodi crkvene zborove,
izvijestio mo Ivan Žan. Fra Anto
Batinić, urednik „Žive zajednice“,
izložio je referat pod naslovom:
„Medijsko navješćivanje Evande-
lja“. On je predstavio crkvene doku-
mente kojih je tematika sredstva
društvenoga priopćavanja te nabro-
jao i opisao tipove medijskoga
navješćivanja. Naglasio je kako je
medijski vid navješćivanja Evande-
lja još uvijek zanemaren i obezvri-
jeđen u Crkvi, kako je potrebno stvo-
riti strateški plan u vezi s tim i kako
se putem medija, osobito elektro-
ničkih (radio, televizija, internet)
može stići i do onih vjernika koji su
se distancirali od Crkve i vjere, kao i
do onih koji ne vjeruju u Boga.
Sudionici seminara imali su organi-
ziran popodnevni izlet po Trieru, pa
su tom prilikom, uz stručno vođenje,
razgledali znamenitosti Trieru. I
duhovne vježbe i seminar organizi-
rao je Hrvatski dušobrižnički ured iz
Frankfurta. ■

Quo vadis, Croatia?

Zar postoji Europljanin kojemu je više stalo do sretnije Hrvatske od nas?

Ove riječi „Quo vadis“ u kršćanskom svijetu već skoro 2000 godina upućuju na preispitivanje savjesti kod donošenja neke odluke. Naime, naučavajući i propovijedajući u Rimu 64. godine po Kr., dakle nekih 30-ak godina nakon Kristove smrti i uskrснуća, sv. Petar je doznao da se sprema veliki progon kršćana u kojemu će i on sam posebno biti tražen. Prema sasvim normalnoj ljudskoj intuiciji, odlučio je napustiti Rim i negdje se skloniti dok opasnost ne prođe. Kada je već napustio rimske zidine i bio na sigurnom putu, susreće i prepoznaje Isusa koji se zaputio u Rim. Tada Petar postavlja pitanje „Quo vadis, Domine?“ (Kamo ideš, Gospodine?). Isus mu odgovara da ide u Rim, da ga po drugi put razapnu. Nato se Petar ražalosti i spozna da je u Rimu trebao ostati, a ako zatreba i životom posvjedočiti ono što je propovijedao i ono zbog čega su već u to vrijeme mnogi umirali. Vratio se u Rim i još svesrdnije i snažnije, bez straha, propovijedao uskrснуće i vječni život. Te 64. godine raspet je u Rimu. Kada su ga razapinjali zatražio je da ga zajedno s križem okrenu glavom na dolje, jer se osjećao nedostojnim umrijeti na način, na koji je umro Isus.

Mi Hrvati koji već desetljećima živimo u tuđini nismo i ne možemo zaboraviti našu domovinu. Pomno pratimo razvoj događaja, boli nas težak život ali često i nepravda koju trpe naša braća i sestre u domovini. Mi iz dijasporе za Hrvatsku ne želimo biti mrtvi, mi samo želimo da ona postane onakva zemlja u kojoj bi svatko od nas poželjeo živjeti. Moji su roditelji još i danas „raspeti“ između tuđine i domovine, a većina nas mladih je naslijedila takvo stanje. Nama je već pomalo previše tih postaja na ovom „križnom putu“ po svijetu. Mi već predugo živimo bez domovine. Mi se ne slažemo da nas se razbaštini tako da nam se onemoguću glasovanje, da nam prava oduzima ili otežava Hrvatski Sabor.

Još se sjećam vremena početkom devedesetih, kada smo govorili da ćemo se napokon moći vratiti u svoju Hrvatsku. Nismo se bojali rata, ali mislili smo da smo ovdje korisniji, da će rane prije zacijeliti ako budemo pomagali. No, tada se pred našim očima dogodio drugi rat, za koji bih rekao da još uvijek traje. Borba za vlast i moć, ne birajući sredstva, ba-

civši kocku i za ono malo što je nakon svega ostalo. Ostavili su na cjedilu našu braću Hrvate u Bosni i Hercegovini, kao da nikada Hrvati nisu ni bili. A oni sada „ni na nebu, ni na zemlji“, neka gledaju kako će se snaći, jer se Hrvatska ne želi miješati u politiku susjednih zemalja. Najbolje neka svoja prava zatraže kod međunarodnih institucija, ili pak kod ureda za iseljavanja u treće zemlje. Još jednom, kao i toliko puta u povijesti, platili smo svoje neznanje i naivnost. Nikako shvatiti da su nam svi prijatelji zato što smo im potrebni, zato što imamo ovu predivnu od Boga danu zemlju. Ljepšu domovinu Bog nam nije mogao podariti i čini mi se da smo grijeh počinili kad smo je napustili.

Kome bi to zajedništvo u domovini moglo smetati? Tko se to boji bogate Hrvatske i časnog stečenog bogatstva? Upravo se neradnici, lopovi i nestručnjaci mogu bojati takvog suživota, jer im je važnija vlastita sigurnost od općeg dobra za domovinu.

Ali glad, neimaština i progonstva su učinili svoje i našli smo se ovdje gdje jesmo. Zar je ponovno došlo vrijeme da Hrvati koji od poštenog posla žele živjeti, a ne samo preživljavati, čekaju priliku za zaposlenje izvan domovine. Očito da su neke vodeće strukture krivo shvatile težnje hrvatskog naroda. „Put u Europu“ ne znači selidbu hrvatske mladosti, hrvatske sposobnosti i pameti u Europu. Zar nam nije nakon svega jasno da se to više ne smije događati.

Nemiri su samo pokazatelj da se vodeće strukture trebaju početi stidjeti zbog neispunjenih predizbornih obećanja, zbog prikrivanja korupcije, krađe. No želimo reći i to, da sva ova događanja ne daju moralno pravo i onoj garnituri koja je do jučer to isto činila, proglašavati sebe jedinim receptom koji nudi ozdravljenje. Ne zaboravimo da su oni bili ti, koji su prvi potpisivali jednosmjernu putne karte za Haag. Pa tko je onda ispravan? Tko nas to može spasiti, izbaviti, ozdraviti? Tko podijeljenim Hrvatima može vratiti njihovo dostojanstvo? Na to pitanje ne želim odmah odgovoriti, iako mi je odgo-

vor poznat. Prvo želim opisati riječi koje ću u svom odgovoru koristiti. Naime, skloni smo korištenju „prejakih“ riječi. Neki pojmovi koji imaju tako duboko i ozbiljno značenje koriste se tako često i netočno da se na njih s vremenom i ne osvrćemo. Oni gube smisao i svoju dubinu. To nije parola koja se uzvikuje na političkim skupovima. Zato moj odgovor morate shvatiti u svoj njegovoj iskonskoj dubini. Ova ideja nije nikada ozbiljno shvaćena a kamoli potrošena. No, sigurno je, da je ova ideja vrlo često bila zloupotrijebljena. Ne možemo Hrvate podijeliti na „crne i bijele“ ili „crvene i plave“. Zašto bismo se uopće dijelili? Ta, zašto se već jednom ne bismo ujedinili? Vjerujte mi, mudrih ima i među jednim i među drugima. Poštenih, nepoštenih, iskrenih, neiskrenih, čistih i nečistih je posvuda. Zbog toga su nam stranke čestite samo onoliko koliko je čestit najnepošteniji među njima. Jedan je način da našu domovinu učinimo zemljom blagostanja:

zajedničkim snagama domovine i iseljništva. Nakon svih političkih eksperimentiranja vrijeme je da se to dogodi. I mi ovdje imamo Hrvata koji zaista svojoj domovini mogu puno pomoći. Ali, oni to žele, ako ta domovina ima mjesta za njih. Svi možemo živjeti dobro i usto biti jači i

sretniji no ikada prije. Ono što mi ovdje ne želimo, jest dirigentska palica u rukama nestručnjaka, samozvanih i krivotvorenih znanstvenika. Zar postoji Europljanin kojemu je više stalo do sretnije Hrvatske od nas? Kome bi to zajedništvo u domovini moglo smetati? Tko se to boji bogate Hrvatske i časnog stečenog bogatstva? Vjerojatno oni koje sam upravo prozvao. Upravo se neradnici, lopovi i nestručnjaci mogu bojati takvog suživota, jer im je važnija vlastita sigurnost od općeg dobra za domovinu. Mi već dugo živimo u Europi i znamo da takav život ne nosi samo dobrobit. Mi želimo ukazati na zamke kako naša djeca ne bi snosila teret potpisanih međunarodnih ugovora. I zato, uz poznavanje postojeće situacije u domovini, pitamo: Quo vadis, Croatia? Što si se tako bezglavo zaletjela u svijet? Ne zaboravi Hrvate koji su zaslužni za to što još postojiš. Vрати se prvo svojim i osluhni njihovo bilo, pa i ako te zbog toga budu razapinjali na stubu srama, budi sretna, na toj će mucu procijetati nova Hrvatska.

Dr. Petar Kružić, Stuttgart

Daytonska nakaza

Dr. Srećko M. Džaja, uvaženi povjesnik, izjavio je ovih dana da hrvatska strana nipošto nije smjela potpisati Daytonski sporazum. Nakon teških ratnih godina Dayton je primljen s olakšanjem, ali samo kao prilika da se definitivno prekine rat, a ne kao vječno političko uređenje BiH. Takvo uređenje je očigledna daytonska nakaza kojom su najdeblji kraj izvukli bosanski Hrvati. Tu činjenicu tiho priznaju i neki međunarodni čimbenici, kao što su članovi tzv. Međunarodne krizne skupine (ICG).

Oni su u svojem najnovijem izvješću priznali pojedine pogreške na račun Hrvata u BiH (neustavno mijenjanje izbornih pravila, a nešto manje postizborni inženjering). Ma koliko politički bilo rizično, neproduktivno i nepopularno proglašenje tzv. hrvatske samouprave u BiH, čini se da je ono ipak dovelo do tih polovičnih priznanja grijeha od strane međunarodnih protektora i guvernera. Ako ništa, taj je čin, na neki način, internacionalizirao hrvatsko pitanje u BiH.

Međunarodna krizna skupina sada odjednom predlaže začudo ofenzivniji nastup prema Hrvatima u BiH, a s ciljem njihova smirivanja i snažnijeg uključivanja u političke tokove. Tu se prije svega misli na znatniju humanitarno-ekonomsku pomoć hrvatskim izbjeglicama i povratnicima. Samo donatori znaju zašto se ta pomoć dosad uglavnom uskraćivala Hrvatima ili im se davala na žličicu. Tko je i zašto takvu pomoć davao samo drugim stranama, koje su se pokazale kao bačve bez dna? A sad se najednom dosjetili i Hrvate podmićivati svojim donacijama (od kojih na kraju krajeva ipak najviše dobiju i žive sami donatori). Ali, zašto to sada ne iskoristiti?!

Kardinal Puljić ukazuje na opasnost od novog vala iseljavanja Hrvata iz BiH, u čemu su međunarodne organizacije i dosad najefikasnije „pomagale“ Hrvate.

Revizija Dayton je međutim nužna, makar protiv toga zasad bili njegovi glavni tvorci. Dayton nije vjerska dogma da se u nj ne može dirati. Dr. Džaja ističe da bi švicarski model kantonizacije BiH bio odlično političko rješenje za BiH. Prijedlog nije nov, ali za njega nitko nije imao uši ni 1992. Kao da rat neke u međuvremenu još nije naučio pameti.

A. B.

Piše:
Anto Batinić

Korizmena duhovna sjetva

Navješćivanje pomirenja i pokore je bitni dio navješćivanja biblijskoga poimanja. Bez propovijedanja obraćanja, na svaki mogući način, izdali bismo Evanđelje.

I ovogodišnja korizma u hrvatskim katoličkim zajednicama imala je izrazito bogat i snažan duhovni naboj. Većina zajednica priredila je svojim vjernicima raznolik duhovni program, što se tehničkim terminom naziva duhovnom obnovom. Duhovne obnove vodili su uglavnom svećenici i duhovnici gosti. Nova lica privuku pozornost slušatelja samom pojavom, a time svakako i nastupom i sadržajem. Voditelji duhovnih obnova izložili su mnoštvo vjerskih, duhovnih i moralnih tema. Izuzetno je važno da su to većinom bile životne teme, koje su svojim sadržajem ne samo duhovna hrana nego i orijentir u svakodnevnim životnim poteškoćama.

Pritom prvo mjesto zauzimaju daka-ko vjerske, obiteljske i bračne teme, te problem patnje, grijeha, smisla života, smrti... Makar ovakve obnove ne nude niti mogu ponuditi recepte za rješavanje brojnih obiteljskih poteškoća, one ipak mogu biti od velike pomoći samim tim što se o njima otvoreno razgovara i što ih se ne prešućuje. Često je potrebno samo malo dobre volje za obiteljsku sreću, o kojoj nažalost mnogi samo sanjaju, a svoje obiteljsko stanje često bez uvijanja nazivaju paklom. U takvom stanju kao melem na ranu djeluju obogaćujuće, ohrabrujuće i umirujuće riječi duhovnika. Zanimljivo je da su slušatelji bili primjereniji za te riječi, jer su one izgovorene u posebnoj situaciji, a ne u obliku propovijedi (predike), koja se unaprijed okvalificira kao dosadna i beskorisna.

U našim zajednicama se očito konačno ustaljuju neki oblici kategorijalnog pastoralnog, što se pokazalo i prigodom duhovnih obnova. U programu su namne ponudene teme i susreti za djecu, za mlade, za mlade bračne parove, za odrasle, za studente, akademičare i intelektualce... Nijednoj od navedenih kategorija ne može se više nuditi jeftina i bezvotna duhovnost, niti kvazipastoralne ponude pod plaštom masovnih egzotičnih folklorističkih manifestacija. Današnja glad za duhovnošću je zaista velika, ali ona se ne može utažiti servisnim i manifestativnim slavljinim. Duhovna ponuda suvremenom čovjeku mora biti osobna, izravna, uvjerljiva i svjedočka.

Korizmeno pristupanje sakramentu pomirenja (ispovijedi) kod većine naših vjernika još uvijek je samo po sebi raz-

umljivo. Neki, osobito mladi, po uzoru na njemačke vršnjake, sve više stavljaju u pitanje kampanjski način dijeljenja toga sakramenta. Objektivnom promatraču pritom neće promaći formalizam kao i sadržajno obezvrjeđivanje tog sakramenta. Takav način međutim diktiraju običajna ispovijed, brojne nepovoljne okolnosti (satnica), ali i praktični razlozi (ispomoć više svećenika). Nesporo je da su potrebni novi, ovom vremenu prikladniji oblici, primanja i dijeljenja ovog sakramenta. Oni bi se morali temeljiti na spoznaji da je pomirenje (pokora) egzistencijalni proces ozdravljenja, pa i spasenja. Ako je grijeh bolest religioznog života, zatrovanost duše, prehlada i ukočenost nadnaravne zbilje u nama; ako je to protubožanska infekcija, čija je posljedica bolest, tada to traži primjerenu terapiju. Svrha kršćanskog pomirenja međutim nije samo ovostrano usklađivanje poremećenog sklada, nego je dublja. Ono liječi i od bolesti i od smrti te vodi k uskrsnuću, životu s Bogom.

Zato je dobro što voditelji duhovnih obnova daju termine ne samo za osobnu ispovijed nego i za osobni razgovor.

U programu duhovnih obnova ove godine nisu bile samo tradicionalno popularne pobožnosti (križni put, krunica), nego i nekoliko novina. U te novine valja ubrojiti klanjanje pred Presvetim sakramentom, molitvu polaganja ruku, dijeljenje bolesničkog pomazanja, molitvu protiv prokletstva, razne molitve obećanja itd. Te novine u duhovnoj ponudi su izraz potrebe odgovora na sve snažnije i brojnije pojave ezoterizma, spiritizma, sinkretizma i sotonizma u suvremenom društvu. U religioznoj dezorijentaciji ljudi traže adekvatan i uvjerljiv religiozni obred.

Usporedo ili u sklopu duhovnih obnova održavane su razne tribine i akcije solidarnosti. Naši vjernici su i u ovoj korizmi sudjelovali u brojnim karitativno-humanitarnim akcijama ili korizmenim žrtvama. Time po tko zna koji put pokazuju istinsku kršćansku solidarnost s ljudima u nevolji, ponajviše u domovini, usprkos nezahvalnosti, ignoranciji i aroganciji sadašnje hrvatske vlasti. Ovo može biti i lekcija prema kojoj se pomoć skuplja i dijeli izravno i najugroženijima, bez bilo čije posredničke ili skrbničke uloge.

Nakon obilate korizmene duhovne sjetve očekuje se bogata životna žetva. ■

S. BERNARDICA JURETIĆ

Droga i djeca

Od 16. do 25. ožujka s. Bernardica Juretić je zajedno s djevojkom Đanom Tudor, izliječenom ovisnosti droge, pohodila hrvatske katoličke misije sjeverne regije: Berlin, Hamburg, Kassel, Göttingen, Bremen, Braunschweig, Hannover i Hammeln. S. Bernardica održala je predavanja o štetnosti droge, a djevojka Đana iznijela je svoje iskustvo s drogom. Zato donosimo razgovor sa s. Bernardicom kao poticaj za roditelje i njihovu djecu u borbi protiv droge.

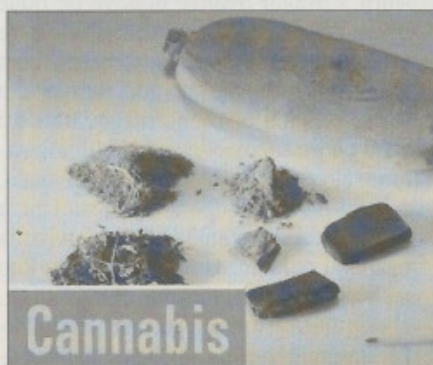
Vibracije prije poroda

Pitamo se, zašto mladi uzimaju drogu? Što mogu učiniti roditelji i odrasli da do toga ne dođe? Što mladi vide u drogi da k njoj lete? Što napraviti ako postanu ovisnici o drogi? Mogu li se izliječiti? Čitamo ili gledamo na televiziji kako svaki dan mladi umiru od droge. Droge su svugdje. Do nje se vrlo lako dolazi. Kaže se: kolika je potražnja, tolika je i ponuda. Da nema onih koji uzimaju drogu, vjerojatno ni tržište ne bi bilo tako rašireno. Mladi najčešće počnu uzimati drogu u vrijeme puberteta. To je negdje između 14. i 18. godine. Ne možemo reći da potpuno možete biti bezbrižni kad prođe 17. ili 18. godina. Prevencija od droge i briga o djeci počinje mnogo prije tih godina. Neki znanstvenici kažu da prevencija od droge počinje čak u prenatalnoj fazi djeteta. Prije nego se dijete rodi. U vrijeme dok majka nosi dijete u utrobi. Zavisi je li to dijete bilo željeno ili nije bilo željeno. Kakvi su odnosi roditelja u braku? Dakle, radi se o vibracijama prije poroda koje dijete osjeća.

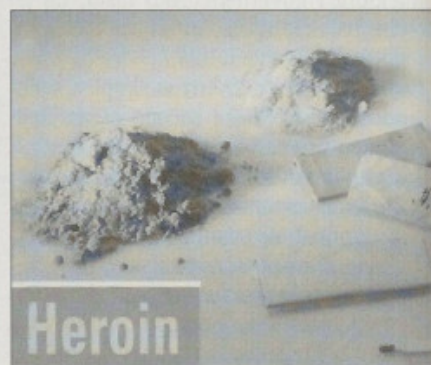
Obiteljske karakteristike

Još je važniji razvoj djeteta u sredini u kojoj dijete živi, način na koji se odnosi prema djetetu, komunikacija unutar obitelji, a kasnije uključivanje djeteta u vrtić, u školu i svi stresovi koje dijete proživljava unutar obitelji. Dijete dolazi u osnovnu školu, u više razrede već na neki način formirano. Nije sigurno formirano kao zrela osoba, ali temeljne karakteristike njegove osobnosti upravo se formiraju kroz taj period; neki tvrde do pete, a neki do osme godine. Dijete svakako dobiva neke temeljne karakteristike u najužem krugu svoje obitelji. S druge strane, nemojte shvatiti da je isključivo obitelj kriva ako dijete pođe putem droge. Mnogi roditelji naprave pogreške, tehničke pogreške, uglavnom iz ljubavi. Neki vrlo često iz hiperprotektivne ljubavi, pogotovo vi ovdje koji ste došli trbuhom za kruhom. Sami ćete reći: „Kad nisam imao ja, neka ima moje

dijete. Kad nije moglo biti meni, neka bude mome djetetu“. Tada će to dijete vjerojatno imati sve servirano, neće se morati brinuti nizašto. Zaželit će bicikl – dobit će ga. Zaželit će motor – dobit će ga. Zaželit će kompjuter – dobit će ga. Zaželit će mobitel – dobit će ga. Zaželit će tenisice, ne znam koje vrste i koje marke, – dobit će ih. A sebi nećete priuštiti godišnji odmor ili novo odijelo, pogotovo mame neće priuštiti sebi nešto novije, modernije, ali će djeci sve priuštiti. Djeca trebaju imati. Ako mi nismo mogli

uslugu. Moći ćeš im pomoći, moći ćeš učiniti dobro djelo. Ili, kao dobar odvjetnik, moći ćeš pomoći sirotinji koja neće moći platiti odvjetnika.“ Samo donosim primjere da bismo shvatili da u temelju razvoja, u temelju problema koji nastaju kasnije moramo misliti na vrijednosti koje prenosimo na naše mlade, odnosno na našu djecu. Ako djeca za vrijeme svoga ranog djetinjstva i kasnije za vrijeme školovanja dobivaju krive spoznaje i postavljaju se na krive temeljne vrijednosti, onda je logično da imamo djecu

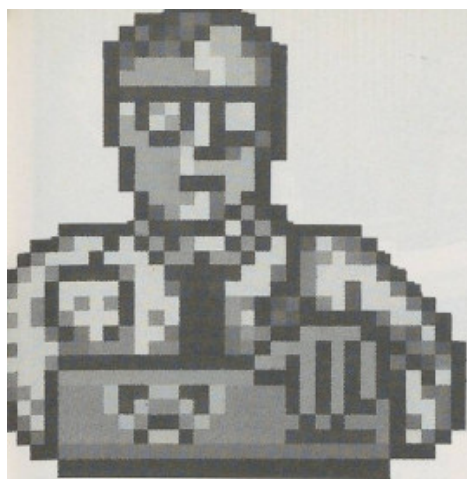

imati, neka imaju naša djeca. To je već u početku krivo. Naime, djeca trebaju imati sve ono što im je potrebno za život, ali isto tako djeca trebaju znati razlučivati. Normalno je da je njihova zadaća učiti. Ne mogu raditi na baušteli. Ako ispunjavaju svoju zadaću, zaslužuju da im se nešto kupi, ali neka to ne bude nagrada. Ako prođeš odličnim, dobit ćeš ovo ili ono. Dijete uči za sebe, ne uči za vas. Ako budeš učio, tebi će u životu biti bolje. Često roditelji znaju reći: „Uči, pa ćeš se lakše upisati na fakultet. Ako budeš liječnik, imat ćeš bolju plaću, dolje kod nas ćeš imati „plavu kuvertu“. Ako budeš dobar odvjetnik, imat ćeš dobre stranke, dobro ćeš zarađivati.“ Takvo poticanje je negativno. Pozitivnije bi bilo djecu učiti pozitivnim vrijednostima, pa reći: „Uči, moći ćeš se upisati na bolji fakultet; imat ćeš dobru plaću, pa ćeš pomoći nekome, jer kao dobar liječnik imat ćeš sirotinje koja neće moći platiti

koja će kasnije biti sklona ići krivim putem. Vrijednosti koje su zacrtali neće moći dosegnuti. Možemo reći da se upravo takva djeca drogiraju vrlo često, jer nemaju izgrađen vlastiti ja. Ne znaju što će sa sobom. Osjećaju se nesigurno. Današnja mladež, barem u domovini, nema gotovo nikakve obveze nego školu. Mladi danas imaju mnogo vremena za razmišljanje, za fantaziranje. Glavna se pažnja posvećuje njima.

Pubertetlije u kući

Vi koji imate pubertetlije u kući, shvaćate kako im je: sad bi se smijali, sad bi plakali, ne znate ni sami kako biste postupili. A najteže je njima samima. Uzet ću primjer jednog dječaka od 14 ili 15 godina. Svida mu se jedna curica. Nesiguran je, ne zna na koji način joj prići. Onda će mu netko ponuditi marihuanu. Kad zapalite cigaretu marihuanu, nalazite se u stanju irealnosti. A oso-

ba nije tada pod svojom kontrolom. Mehanizmi kontrole su popustili. Pod utjecajem marihuane napraviti će ono što ne bi napravila u normalnom stanju. Kao i onda kad se netko malo napije, ne totalno, onda će reći ono što ne bi rekao trijezan. Ponašati će se slobodnije nego kad je trijezan, zbog čega će ga ponekad biti stid, bit će mu žao, ali je napravio to što je napravio. Marihuana vodi u stanje irealnosti. Takvi dopuštaju nešto što ne bi dopustili ili za što nemaju hrabrosti u normalnom stanju. Najčešće konzumiranje marihuane događa se u situacijama u kojima mladi nemaju hrabrosti suočiti se sami sa sobom, sa sredinom u kojoj se nalaze. To su u početku sitne stvari. Npr. slučajna zaljublivanja ili simpatije, koje nemaju hrabrosti priznati, pa će pod utjecajem marihuane bolje priznati. Ili na rođendanima, proslavama, zajedničkim druženjima: troje-četvero puši, ponude tebe. Ako ne uzmeš, reći će da si kukavica. Ako uzmeš, to ne bi htio, ali da ne budeš drukčiji, uzet ćeš, zapalit ćeš i onda, tako, jedanput, dvaput, triput, pa ćeš vidjeti da se nije ništa dogodilo. Čak ćeš vidjeti da si se više opustio, pa reći: „Vidiš, to i nije tako loše. Zašto ne bih i dalje uzimao. Pa to uzimaju svi. Vrlo često mladi konzumiraju marihuanu u disco-klubovima i kafićima uz kombinaciju alkohola, a da nisu svjesni posljedica koje mogu nastati i koje vrlo često nastaju. Nekad to čine uz kombinaciju ecstasyja. Tako imate mlade pod utjecajem droge, lakih droga za koje oni smatraju da nisu opasne, a upadaju u depresiju, u psihotična stanja, u lakše halucinacije. Tako raspoloženi, otkačeni, mogu se opustiti. Takvi se nakon prestanka djelovanja marihuane vraćaju u svoje prethodno stanje kojim nisu zadovoljni, pa nakon toga opet konzumiraju marihuanu. Marihuana je put do teških droga. Kad mlade pitate, što će izabrati, marihuanu ili heroin, većina će reći marihuanu. To kao nije opasno. Nisu svjesni da je većina narkomana krenula od marihuane i došla do heroina. Mladi

misle da se od marihuane, ecstasyja drugih tableta i tehničkih droga ne postaje ovisan. Istina, fizički se ne postaje ovisan. Međutim, nije problem fizička nego psihička kriza. Problem je psiha. Sve kreće iz glave. Uzrok uzimanja droge nije u tomu što droge svagdje ima, nego u samoj osobi, odnosno u njezinoj psihi.

Razgovor s djetetom

Što učiniti, kako pomoći osobi da nema potrebu uzimati drogu? Tu na žalost nema pravila, nema formule. Na osnovi iskustava drugih roditelja koji su imali problem ovisnosti, oni kažu da ono što je dovelo njihovu djecu do droge nije samo nesigurnost u samom djetetu, već i nedostatak komunikacije u obitelji. To znači da treba naći vremena za svoju djecu. Bar vikendom, bar ponekad tijekom tjedna, priključite se svome djetetu, pitajte ga, покаžite zanimanje. Ali, nemojte čekati da dijete navrší 17 ili 18 godina, pa da onda pokušate razgovarati s njim.

Treba razgovarati s djetetom već od polaska u vrtić. Razgovarati o njegovim dogodovštinama iz vrtića. Kad pođe u osnovnu školu, treba razgovarati o sličicama iz njegova školskog života. Djeca su željna priča koliko ih ima u razredu, tko im je prijatelj, prijateljica, kako se tko ponaša. Nekad to izgledaju vrlo dosadne i vrlo naporene priče. Ako im tada ne покажете razumijevanje i ako tada ne steknete povjerenje, onda kad dođu u 15. ili 16. godinu, i kad biste htjeli čuti njihove priče, oni će se zatvoriti u sebe i neće imati potrebu podijeliti s vama svoju priču. Vi ćete pitati sina ili kćer, što ima novoga, ima li što kazati?

Vidjet ćete neraspoloženo dijete, pa ćete mu reći, što je a djeca vam neće htjeti odgovoriti, jer onda kad su htjela razgovarati, vi niste imali za to vremena. To ne moraju biti sati, dovoljno je nekoliko minuta da dijete osjeti da su tu mama ili otac koji će ga saslušati, na koje se može osloniti. Najlakše je djetetu staviti u njegovu sobu televizor, video, kompjuter ili što ono poželi i reći mu: idi tamo u svoju sobu, smetaš, došli su gosti. Logično je da dijete treba odgojiti da ne smeta, ali kada dođu gosti, dijete se hoće pokazati. Dopustite mu da bude pet minuta, da ga gosti vide i onda neka ide u svoju sobu. Ono će shvatiti da to nije njegovo društvo, ali se dijete ne smije osjetiti suvišnim. Dijete shvaća: ne vole me, ja sam im suvišan, više vole ovoga ili onoga.

Ljubomorna na prijateljicu svoje mame

Jedna djevojčica je rekla da je imala 14 godina kad je počela konzumirati laganu drogu. Pitali su je, zašto? Što ti smeta? Ona je rekla da je smetaju odnosi u obitelji, posebno je smeta prijateljica njene mame na koju je jako ljubomorna. Kad su je pitali, zašto je ljubomorna na prijateljicu svoje mame, kazala je: „Moja mama uvijek ima vremena za nju, a za mene nema vremena. Kad prijateljica moje mame dođe na kavu ona uvijek ima vremena sjediti s njom na kavi, a kad ja hoću razgovarati s njom, za mene nema vremena. Zato sam ljubomorna i voljela bih da ta prijateljica nikad više ne dolazi mojoj mami.“ Kad je mama shvatila što se dogodilo, bilo je već kasno. Ima i pedagoga i psihologa kojima se to događa. Ne može svatko biti pedagog i psiholog vlastitog djeteta da bi mogao

S. Bernardica Juretić s bivšom ovisnicom, 33-godišnjom Đanom Tudor, s kojom je održala niz predavanja po Njemačkoj

● **München** – U misijskoj dvorani priređeno je 11. ožujka predstavljanje tromjesečnog časopisa „Zlatno pero“, koji obrađuje vjerske, crkvene i kulturne teme. Promociju je priredila nova molitvena zajednica pri Misiji s voditeljem Karlom Staklencom. O časopisu je govorio glavni urednik, katolički pisac i dramaturg, mr. Bogdan Malešević. On je ukazao na veliko značenje čitanja i širenja katoličkog tiska, kojim se suvremenom svijetu može navješćivati Evanđelje. Nazočnima je potom govorio gost ovog skupa, gosp. Stjepan Šarčević, svjetski hodočasnik, koji s Gospom Hodočasnicom – Ružom Otajstvenom, hodočasti Gospi po svijetu na biciklu. Voditelj Misije, fra Božo Ančić, pozdravio je ovaj katolički medijski iskorak i otvorio raspravu.

HDZ München priredila je 17. ožujka dobrotvorni malonogometni turnir pod nazivom „Zvonimirovu gradu Kninu, Garching 2001“. Na turniru je sudjelovalo 16 malonogometnih ekipa, koje navodimo po pobjedničkom rasporedu: HDZ (Zagreb), Euro Dinamo (München), Jet Set (München), Ria Bavaria (München), Dinamo (Obersendling),

Predstavljanje časopisa „Zlatno pero“ u HKM München

Millenium (Ingolstadt), Jadran (München), Zrinjski (Wasserburg), Hrvatska katolička misija (München), Croatia (Traunreut), Croatia (Fürstenfeldbruck), Betton Boys (München), K.K. Croatia (München), Plavi anđeli (München), St. Pauls Stüberl (München). Čisti prihod od turnira upućen je za pučku kuhinju u Kninu.

Za pomoć gladnima u Kninu skupljalo se i na misama 25. ožujka, kada je kninski župnik fra Ivan Nimac predvodio tri mise i propovijedao. „Dok tridesetak međunarodnih organizacija pomaže onima koji su se pobunili protiv Hrvatske i koji su je htjeli izbrisati sa zemljopi-

sne karte, dotle prognanim i izbjeglim Hrvatima u Kninu ne pomaže nitko osim župnoga Caritasa“, istakao je fra Ivan. U akcijama za pomoć Kninu HKM München skupila je dosad oko 43 000 DM.

U nedjelju 25. ožujka u misijskoj dvorani gostovala je dramska skupina iz susjedne HKM Rosenheim, koju je predvodio župnik fra Josip Kulović. Mladi glumci izvrsno su izveli predstavu „Svi me vole samo tata ne“. Na tomu im je zahvalio domaći župnik fra Božo, a tom su se prigodom vjernici Rosenheima susreli sa svojim nekadašnjim župnikom fra Ivanom Nimcom, sadašnjim župnikom u Kninu.

Jozo Sladoja

nastavak sa str. 7

shvatiti što treba njegovom djetetu. Vi koji imate više djece vidite koliko su djeca različita, koliko je svako dijete drukčije. Ako krivo pogledate jedno dijete, rasplakat će se, drugo će vam sto puta reći „ne“ i dok ne poverite ton i dok mu možda ne zaprijetite neće vas poslušati. Treba biti dovoljno pametan, dovoljno taktičan, proučiti što kojem djetetu odgovara, a sami znate u kakvom užurbanom vremenu živimo. Nekad prođe i tjedan dana da roditelji i ne vide svoje dijete, i onda se pitamo, što ćemo napraviti, kako ćemo napraviti, tko nam odgaja djecu, mi ih ne vidimo.

Boja glasa, izraz lica, čudno ponašanje...

Nema pravila kojima možete zaštititi svoju djecu od droge. Ali, ako ste uspostavili jednu bliskost s djetetom, onda je velika vjerojatnost da će vaše dijete, kad izađe u disco-klub, ili na neki rođendan, kazati da je uzelo tabletu ecstasy ili cigaretu marihuane. Vi tada ne smijete odmah napasti djecu i reći: „Pa što to radiš?“ Radije obavite razgovor. Jedan intimniji razgovor „Mlad si, znatiželjan, radoznao. Ali, stavi na vagu: tebi se možda ne čini opasnim zapaliti koji put marihuanu, ali razmisli dokle te mari-

huana može dovesti. Ti to možda ne bi htio, ali onog časa kad postaneš svjestan dokle si došao, već će biti kasno. Da ne bi možda jednoga dana plakao za onim što si učinio, sad si probao, vidio si kakvi su efekti i ostani na tome, nemoj dalje eksperimentirati.“

Možete primijetiti da vam dijete nešto uzima, po njegovom ponašanju. Ako poznajete svoje dijete, pratite ga od trenutka kad izađe iz kuće i kad se vraća u kuću. Vidjet ćete na njemu promjenu. Mame su te koje imaju kritičkije oko prema djetetu, jer i biološka veza majke i djeteta je puno bliža, nego oca i djeteta. Mama je ta koja će već po boji glasa prepoznati da s djetetom nije nešto u redu. Kad je dijete zabrinuto, kad je slabe volje, kad je ljuto. Mama će primijetiti kada dijete ima napet izraz lica, čudno ili sumnjivo ponašanje. Sigurno je da ne smijete odmah reći: „Ti se drogi-raš! Izgledaš tako i tako!“ Promatrajte. Ako vidite da je to redovito, učestalo, onda treba obaviti razgovor s djetetom. Dijete će vam najvjerojatnije reći da se ne radi o nikakvoj drogi, da se ne radi o nikakvom alkoholu. Onda promatrajte, pa opet ponovite razgovor. I ako se uvjerite da zaista dijete pohađa sumnjiva mjesta, da se druži sa sumnjivim društvom, ako kod njega slučajno nadete

smrvljenu travu, sumnjive tablete, ili bilo kakve sumnjive predmete, što normalno ne bi trebalo imati, onda vam je to argument da se ipak nešto događa s djetetom. Ako dijete počne zanemarivati svoje školske obveze, popuštati u školi, biti nemarno u kući, ponašati se agresivnije nego normalno; ukoliko vas netko sa strane upozori da se dijete čudno ponaša – onda trebate povesti računa što to znači i koji su to znakovi. Zašto se dijete tako ponaša? Moguće je da vam dijete bude otvoreno i da vam kaže da je zbog toga i toga počelo pušiti travu ili je uzelo neku drogu, a možda vam samo kaže: „Ma daj, što ste paranoični, pustite me na miru, ja se uopće ne drogiram.“ Ako utvrdite da se dijete zaista drogira, onda ne smijete čekati, nego zatražite pomoć u savjetovalištu. Još će biti bolje ako uspijete nagovoriti svoje dijete da pođe s vama u savjetovalište.

Kaže se da postoje tri faze uzimanja droge. Prva je faza eksperimentiranja, koketiranja s drogom: pa dobro mi je, zapalit ću, ili ću uzeti ecstasy.

Druga faza je kada droga uzima drogu. Osobu već počinju hvatati psihičke krize. Ako ne uzme drogu, nervozna je, ne zna što će sa sobom, nešto joj nedostaje.

U trećoj fazi droga uzima tebe.

Priredio: Jozo Župić

Nije ugodno, ali je ljekovito, ustvrditi kako ljudsko pamćenje najbolje pamti podneseno zlo i kako istodobno najbrže zaboravlja dobro koje mu je učinjeno. Podjednako, najbrže zaboravljamo zlo koje smo sami počinili i najdulje pamtimo ono što sami smatramo dobrom učinjenim drugom. Vjerojatno ova izokrenutost spada u ljudsku narav, a što znači da se pamćenje zla događa spontano i bez neke svjesne namjere kao što se sasvim spontano događa zaborav primljenog dobra. No, to podjednako znači kako je onda potrebno odlučiti se za pamćenje primljenog dobra i raditi na njemu, kao što je potrebno raditi i na oduzimanju snage zlo-pamćenju. Reći kako ova izokrenutost spada u ljudsku narav znači otvoriti oči i vidjeti kako je ljudska narav ranjena.

No, što je to zapravo zlopamćenje? Naravno, pamćenje koje pamti zlo. Zlo koje podnosimo najprije boli. Zlo i jest najoštrije u boli koja nam se nanosi, a protiv koje ostajemo nemoćni. Bol je prisila na pamćenje. Bol se ne zaboravlja. Bol je prisila na neprestano bavljenje onim što boli. Dovoljno je imati bilo kakvo iskustvo boli pa da razumijemo kako bol ne dopušta zaborav, kako nas sili da neprestano mislimo na ono što boli. Kada bismo na trenutak mogli zaboraviti bol, bilo bi kao da je nema. Zaborav bi bio lijek, spas, oslobođenje boli.

Već se ovdje sluti kako zaborav nije samo naša nemoć pamćenja, nego najčešće voljni izbor zaborava kao lijeka protiv boli. Slutimo kako se i sva sredstva koja pomažu zaborav nude kao lijekovi protiv boli. To je poznato već od antičkih vremena. Tako su primjerice vino, opojne trave, zabave i, zanimljivo, jača bol, sredstva koja pomažu da se zaboravi bol. No, problem svih ovih sredstava jest u tome što traju kratko i što traže uvijek veću dozu. Tako se, ono što je u početku sličilo lijeku protiv boli, s vremenom samo pretvori u bolest, a nerijetko i u težu bolest od one koju se izvorno htjelo liječiti.

No, zlopamćenje se ne iscrpljuje samo u boli. Zapamćeno zlo, i onda kada prestane boljeti izravno, zadržava svoju bol koja s vremenom izgubi oštrinu, ali se pretvori u tupu i podmuklu bol. Bol nije iščezla. Samo smo se mi navikli živjeti s njom. Naučili smo izbjegavati bolne točke, naučili smo je nositi na najmanje bolan način, suživjeli smo se s njom, onako kako se naučimo šepati kada se više ne možemo sasvim osloniti na bolnu nogu.

Piše:
Ante Vučković

Vjera i zlopamćenje

Spontanosti pamćenja zla valja se suprotstaviti radom na pamćenju kroz oprost

Cementiranje zlopamćenja

Ovo je važna promjena. Od oštre boli postala je pritajena, podmukla i trajna bol. Promjena je važna stoga što smo pristali na bol, suživjeli se s njom i pristali na to da je s njom lakše, negoli se boriti za oslobođenje od nje.

Koliko god čudno zvučalo, žrtva u svom statusu žrtve pronalazi dobre strane. To je najprije osjećaj nevinosti i pravednosti za razliku od drugih koji čine zlo. No, opasnost je da se to malo po malo pretvori u opće uvjerenje o samom sebi, u ono, naime, da počnemo vjerovati da kao žrtva niti ne možemo biti drugo doli nevini. Nadalje, to je osjećaj kako imamo više prava od drugih, upravo stoga što smo jednom podnijeli ne-

Oslobođeni boli ne
pamtimo najprije bol, nego
oslobođenje od nje.

pravdu. Niti ne primjećujemo kako na taj način sami činimo nepravdu.

Tako zlo koje se usjeklo u pamćenje više nije samo zapamćeno zlo, nego zlo koje je sada ovladalo pamćenjem, okupiralo cijeli duh, zauzelo prošlost i tako određuje budućnost. Zlopamćenje više nije pamćenje zla, nego pamćenje utopljenog u zlo pri čemu zlo uopće nije ono koje činim, zlo koje svjesno hoću, nego se pretvorilo u nepovjerenje u život, u razočaranost, u malaksalost, u neverju u novi početak, u poluživot. Zlopamćenje sada nameće obvezu pamćenja, sve detaljniji i sve sustavniji, obvezu čuvanja od zaborava.

Ovdje se stvari izokreću, jer sada ne samo da se ne želim riješiti boli, nego je sada gajim i čuvam, jer je ona jedini jamac da neću zaboraviti. Tako sada, umjesto da se želim osloboditi boli, strahujem da bi mogla prestati pa je gajim neprestanim sjećanjem izvorne boli.

Ono što se u početku činilo kao lijek, zaborav, sada postaje neprijatelj. Zaboravim li podneseno zlo, više nemam pravo na status žrtve. Nestane li statusa žrtve moram promijeniti stav prema drugima, sebi i svijetu. Od mene se traži

promjena. No, promjena je bolna, ne samo stoga što me vraća na izvornu bol, nego sada stoga što se tiče i cijelog kasnijeg vremena ophođenja s boli.

Tako pamćenje postaje obveza i tako se zlopamćenje cementira kao životni stav.

Kršćansko pamćenje zla

Spontanosti pamćenja zla valja se suprotstaviti radom na pamćenju kroz oprost. Široko je rašireno posve krivo mišljenje kako oprostiti znači zaboraviti. Zaborava se boji samo zlopamćenje, ali ne i oprost. I to stoga što zaboravljeno zlo više ne opravdava privilegij statusa žrtve dok oprost uopće ne zaboravlja što je oprošteno, nego podneseno zlo pamti kao oprošteno zlo.

U kršćanstvu postoji nekoliko iznimno snažnih slika koje zorno pokazuju kako valja ophoditi s podnesenim zlom da bi se izbjeglo zlopamćenje. Već se i u Starom Zavjetu najveća podnesena zla u Egiptu ne pamte kroz pamćenje detalja podnošenja zla, nego kroz izlazak. Neprestano se ponavlja: „Sjeti se! Ne zaboravi!“, ali uvijek u odnosu na oslobođenje. Stari Zavjet ne pamti podneseno zlo, nego oslobođenje od zla.

Podjednako i u Novom Zavjetu. Nije suvišno podsjetiti kako su svi opisi nepravde, muke, suđenja i ubojstva Krista ispisani nakon uskrsnuća i kako se pamte kroz uskrsnuće. Podneseno zlo se ne pamti zbog zla, nije zlopamćenje, nego se pamti kroz uskrsnuće i ozdravljenje.

Oslobođeni boli ne pamtimo najprije bol, nego oslobođenje od nje.

To je dovoljno za svijest kako se kršćanstvo ne bori izravno protiv zaborava kao prijetnje pamćenju, nego liječi pamćenje od zla koje nosi. Podjednako postaje jasno kako kršćanstvo, uza svu brigu oko žrtava, svoj temeljni trud vidi u oslobađanju žrtava od prisile na pamćenje, od pristajanja na status žrtve, u trudu da onima koji su podnijeli nepravdu i nakon nje otvori prostor za ispunjeni život. Uskrsli, nakon podnesene nepravde, živi punijim životom. Oslobođen boli i oslobođen zlopamćenja, probija veo smrti. Iz tog se događaja najbolje uči kako nam se valja truditi i pamtiti dobro i istodobno pamćenje oslobađati od zla. ■

JAGODA MARINIĆ,
MLADA HRVATSKA KNJIŽEVNICA
U NJEMAČKOJ

Ono svoje nikad se

Poznati frankfurtski Suhrkamp Verlag izdao je knjigu pripovijetki mlade hrvatske književnice Jagode Marinić, rođene u Waiblingenu 1977. Nadahnuće i iz slika djetinjstva i topline južnjačkoga pogleda. Iluzije o povratku u domovinu. Ne treba se bojati integracije, jer se ono svoje nikada ne gubi. Hrvatski je jako poetičan jezik; to je jezik mojih osjećaja.

Živa zajednica: U knjižarama se nedavno pojavila Vaša prva knjiga pripovijetki na njemačkom jeziku pod naslovom: „*Eigentlich ein Heiratsantrag*“, kod frankfurtskog Suhrkamp Verлага, jednog od najvažnijih i najuglednijih njemačkih izdavača. Slažete li se da je izdavanje Vaše prve knjige kod Suhrkamp-a veliki uspjeh?

Jagoda Marinić: Uspjeh ili ne, to za mene trenutno nije najbitnije. Sretna sam što mi se ostvario davniji san, da jednoga dana – iako sam mislila da će taj dan doći mnogo kasnije – pišem za Suhrkamp Verlag, za koji pišu svi oni pisci koje izuzetno poštujem.

Žz: U knjizi se na 128 stranica nalaze 24 pripovijetke, većinom kratke i nekoliko dužih, sa svakodnevnim životnim temama. Njemačka kritika ističe posebno uspjeh nekoliko pripovijedaka, kao i Vaš nekonvencionalni stil pisanja. Kako ste inače primili kritičke prikaze Vaše prve knjige?

J. Marinić: To je ispalo mnogo teže nego što sam mislila da će biti. Odjednom svatko misli da ja želim znati u čemu sam dobra i u čemu loša. Neki od tih komentara me čine nesigurnom, jer sam još „mlada spisateljica“ i želim naći svoj put. Želim otkriti što to u životu vrijedi opisati, ali na svoj način. Mislim da svatko u sebi nosi nešto što ga bitno određuje, a ako se drugi u to umiješaju, jako je teško zadržati ono svoje. Naravno, treba poslušati savjete, ali kritičari rijetko savjetuju. To su često ljudi koji ne gledaju dušom, nego interesom i ne znam čim sve ne. Često nešto pišu samo radi pisanja, bez obzira na to jesu li to zaista dobro čitali. Naravno, uvijek ima kritičara koji se trude i koji savjesno, stručno i objektivno rade svoj posao.

Crte mojih misli

Žz: Na ovitku knjige piše da je Jagoda Marinić „mlada hrvatsko-njemačka pripovijedačica“, rođena 1977. u Waiblingenu i da sada živi u Heidelbergu. Budući da ste gotovo sve pripovijetke napisali

u JA-formi, mnogi će u njima potražiti autobiografske crte? S pravom ili?

J. Marinić: To su prije crte mojih misli nego mojeg života. Naravno, tu i tamo se ukrade svome životu pokoji tren pa se i to zabilježi u knjigu, ali to nije najveći dio pisanja. Pisanje se događa u izolaciji, prepisuje se iz srca i glave a rijetko iz života. Ipak, vlastiti život daje inspiraciju ili barem vlastiti pogled na život.

Žz: Odakle potječu Vaši roditelji iz Hrvatske? Fabula više Vaših pripovijetki događa se u Hrvatskoj („Josip“, „Von der ältesten Frau in meinem Leben“, „Kurzbiographie“). Koliko na Vaše pisanje utječe činjenica da ste dijete hrvatskih gastarbajtera? Zašto se u priči „Josip“ ne govori o jednom otoku na Jadranskom nego u „Sredozemnom moru“?

J. Marinić: Moji roditelji su iz jednog malog sela blizu Splita. Činjenica da su mi roditelji Hrvati možda više čini za moje pisanje nego to da su gastarbajteri. Meni su Hrvati narod pun osjećaja. Sjećajući se svojeg djetinjstva toliko slika imam pred očima, toliko osoba kod kojih sam zapazila nešto duhovito. Možda sam zato imala želju opisati takve stvari, da se ne zaboravi da postoje mjesta na svijetu, na kojima se ljudima pogleda u oči gdje se vidi i osjeti toplina čovjeka a ne hladnoća.

A što se tiče Jadranskog i Sredozemnog mora, to je prije pokazatelj mojeg lošeg geografskog znanja. Nijemci zapravo često govore o našem moru kao Sredozemnom moru i mislim da mi je to zato ispalo tako.

A kako se vratiti?

Žz: Sudbinu gastarbajtera najbolje ste opisali, čini mi se, u pripovijetki „Kurzbiographie“. Mogao bi to biti uzorak „kratke biografije“ gotovo svakog hrvatskog gastarbajtera. U toj pripovijetki, kao i u nekim drugima, dotičete i tipične probleme u odnosima prve generacije gastarbajtera i njihove djece rođene u Njemačkoj. Možete li nam navesti nekoliko glavnih problema u tim generacijskim odnosima?

J. Marinić: To nije baš jednostavno pitanje. Mislim da je najteža činjenica što su naši roditelji često pobjegli iz bijede. Ovamo su došli da sebi i nama omoguće bolji život, a onda se nisu uspjeli vratiti. Sad bi voljeli da se mi vratimo. A kako vratiti? Kako se vratiti u zemlju koju volimo ali je pretežno poznamo samo po ljetnim odmorima? Mislim da se usto pomalo bojimo povratka i zato da ne bismo izgubili iluzije o toj zemlji. Ovakvo možemo nakratko pobjeći iz Njemačke i utješiti se pod našim suncem. Povratak često nije u planu i zbog životnih poteškoća u domovini.

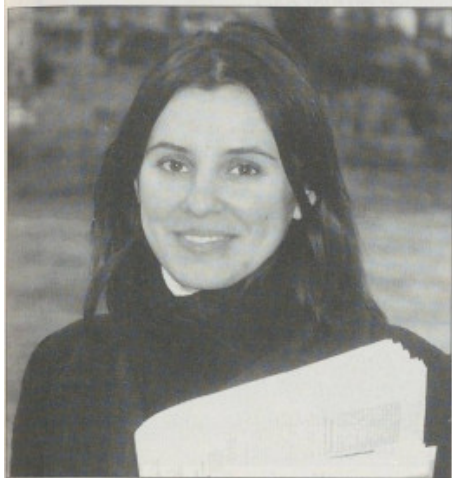
U Hrvatskoj se u međuvremenu mnogo promijenilo. To nije statična zemlja nego je mnogo propatila te se unatoč tomu prilično razvila. Ali naši roditelji u tom razvoju nisu sudjelovali, često su staromodniji nego roditelji u Hrvatskoj, jer su zadržali sjećanja na Hrvatsku od prije 30 godina. A mi, njihova djeca, odrastamo u Njemačkoj, uklapamo se u ovu sredinu i idemo novim putem. To što mi ovdje radimo možda je Hrvatima u domovini normalno, ali Hrvatima ovdje je taj moderni život sumnjiv, jer to nisu doživjeli dolje, premda je i dolje sada tako. Mnogi Hrvati ovdje se još drže onog starog, što nije loše, ali otežava odnos među generacijama.

Veliki problem je također jezik. Često naši roditelji ne razumiju ono što mi govorimo, ne razumiju naše prijatelje i ne usuđuju se govoriti njemački. Razumijem da im to nije nikad bilo najvažnije, ali je ipak potrebno. Pogotovo kad sami sebi priznaju da su u Njemačkoj ipak proveli veliki, možda najveći dio svoga života. Lakše bi bilo i njima i nama da se ohrabe i počnu više govoriti njemački, bilo kako.

Žz: U posljednje vrijeme svima su puna usta integracije, misleći na integraciju stranaca u njemačko društvo. U čemu se, prema Vašem mišljenju, sastoji integracija? Znači li integracija gubitak vlastitoga identiteta? Smatrate li da ste Vi integrirani u njemačko društvo?

J. Marinić: Ono svoje se nikada ne gubi. Vidljivo je u licu, u boji kože, u menta-

ne gubi

Jagoda Marinić

Foto: A. Batinić

litetu. Toga se ne treba bojati. I Nijemci vide da nisu svi isti, da imaju nove impulse od stranaca. Naravno da nismo svi do kraja integrirani. Moja generacija jest, jer ono što nas od Nijemaca razlikuje jest to da imamo nešto više od njih: mi poznajemo i našu hrvatsku i našu – njihovu njemačku kulturu. Oni poznaju samo svoju. Ali prvoj, pa donekle i drugoj, generaciji gastarbajtera nešto manjka. Opet je tu problem jezik, a možda i strah od gubitka vlastitog identiteta. Ja osobno taj strah nemam i ne treba ga

imati. I ne treba previše tupiti ovo i ono, dovoljno je sve učiniti da djeca zavole onaj kraj svijeta iz kojeg su potekli, pa ga se nikada neće odreći. Ja osobno se osjećam integriranom, ne samo zato što bi to sada došlo ovako s ovom knjigom, nego i ranije. Iako ja sada primjerice kao Hrvatica stvaram njemačku kulturu, ipak imam osjećaj da se svoga ne moram odreći.

Žz: U nekoliko pripovijetki spominjete crkvu i svećenike. Vi ste rođeni i odrasli u Waiblingenu, gdje ste pohađali hrvatsku misu i vjeronauk u Hrvatskoj katoličkoj misiji. Je li ta činjenica utjecala na Vaš život i pisanje. Što Vam se sviđa a što ne sviđa u crkvenom i vjerskom životu hrvatskih iseljenika?

J. Marinić: Waiblingen ima Hrvatsku katoličku misiju i u crkvi sv. Ante sam pohađala misu. Kao dijete sam bila često u crkvi, voljela sam svoje učiteljice vjeronauka, ministrirala i pjevala. Iznimno sam voljela dječje Biblije, slike i priče u njima. Sad je to malo drugačije. U crkvu odem samo ponekad s roditeljima. Svoju vjeru živim i izražavam više na osoban način, u osobnom razgovoru s Bogom, ako se tako može reći. Pitam se, što to on misli o ovome ili onome. Vjera je svakako utjecala na moj život, a na pisanje, teško je reći, mada je mnogo toga na to utjecalo. A Biblija je i dan danas jedna od onih knjiga u kojoj najradije pronalazim riječi.

Hrvatski – jezik mojih osjećaja

Žz: Pišete na njemačkom jeziku. Vidim da odlično govorite hrvatski, pa možete li pisati tako dobro i na hrvatskom jeziku ili ćemo Vaše pripovijetke morati prevoditi na hrvatski?

J. Marinić: Mislim da ćemo morati nekoga zamoliti za prijevod... Šalim se. Hrvatski jezik je jezik mojih osjećaja, jezik na kojem sam naučila što su otac i majka, braća i rodaci... i sve to. Teže mi ide, gramatika, stil i slične stvari. No, voljela bih jednog dana i to dostići. Hrvatski je jako poetičan jezik, možda ću jednog dana moći pisati poeziju na hrvatskom. Ali, trenutno mi je najdraže na hrvatskom pjevati.

Žz: Zašto se tako mali broj mladih Hrvatica i Hrvata u Njemačkoj bavi književnim i općenito umjetničkim stvaralaštvom?

J. Marinić: Ne znam koliko se mladih Hrvata u Njemačkoj time bavi. Upravo mi je tek nakon Vašeg pitanja sinulo da zaista nema mnogo (poznatih) naših glumaca, pisaca, pjevača, za razliku naprimjer od Turaka, koji su mnogo više prisutniji u umjetnosti u Njemačkoj. Možda su naši sretni i bez toga. Možda je to luksuz za neke, možda nije svako imao sreću upisati studij. Za mene je umjetničko stvaralaštvo i ono o kojem se malo zna. Imamo sigurno mnogo umjetnika, ali su tihi i nepoznati, i to im je dovoljno. **Razgovarao: Anto Batinić**

BERLIN

Međunarodna nagrada za crtež „Nuštar 1991.“

U našoj misiji djeluje više do godinu dana crtačka škola koju vodi akademski slikar prof. Zvonko Kermc, na inicijativu župnika fra Jozę. Kroz tu školu prošlo je nešto više od 30 djece, mladih i odraslih. Nakon godinu dana škola dobiva prva priznanja, i to međunarodna. Ovih dana stiglo je pismo iz Japana gdje se održava Međunarodni bijenale i izložba dječje umjetnosti Kanagawa, na koji je Misija poslala nekoliko dječjih radova. Dječak Marko Dizdar (13), prognanik iz Banje Luke, koji se u međuvremenu s bratom Mirkom i roditeljima nastanio u Rijeci, dobio je nagradu za svoj crtež „Nuštar 1991“. Hisashi Kagaya, izvršni direktor Kanagawa centra, piše. Marku Dizdaru: „Zahvaljujemo Vam na sudjelovanju na 11. Kanagawa bijenalu i svjetskoj izložbi dječjih radova u organizaciji uprave Kanagawa. Zahvaljujući ljubaznoj suradnji

velikog broja ljudi, primili smo ukupno 42421 radova 37726 radova iz 114 zemalja i 2 regije diljem svijeta i 4695 radova iz Kanagawa uprave.

Sa zadovoljstvom Vas izvješćujem da je, nakon stroga ocjenjivanja, Vaša slika (crtež) izabrana za specijalnu nagradu. Upućujem Vam moje iskrene čestitke. Molim, ustrajte i ubuduće u izradi predivnih crteža.

Nagrađeni radovi bit će izloženi u centru Kanagawa za svjetska druženja u Yokohami u travnju 2001. Također će biti prikazani djeci tijekom putujuće izložbe

Nagrađeni Marko Dizdar (lijevo) s bratom Mirkom

u više od 10 izložbenih mjesta Kanagawe od lipnja do prosinca. Nakon tih izlaganja imamo namjeru poslati radove javnim ustanovama i pomoću crteža ih potaknuti na promicanje međunarodnog razumijevanja.“ **J. Župić**

Uskrs 1998.

strašna, besramna, okrutna, smrt
razgoljen, bičevan, popljuvan
razapet na kalvarijskom drvetu križa,
boka probodenog
– slavno uskrsnuće
naoružani stražari, nad grobom kamen navaljen,
– veseli, raspjevani anđeli
zbunjeni, razbježali, uplašeni učenici i prijatelji
do bola žalosna majka,
– rod ljudski grijeha oslobođen
krvlju Jaganjca nedužnog
i sve to jest uskrs

svjetlo je tamu nadvladalo,
a dobro pobijedilo zlo
ljagu nam grijeha na pleća uzeo svoja
ljubavlju nam život obdario
u njemu smo pobjednici
hvala ti, uskrsli brate

i sve je to Uskrs Mladen Lucić

Uskrs

svu svoju ljubav
s križa nam je dao
kušnjom
mukom
patnjom
uzevši naše grijehe na sebe
svu svoju ljubav
s križa nam je dao
ljubeći progonitelje
pokaza nam kako praštati
uskrsnuvši od mrtvih
pokaza nam put spasenja
posla nam Duha svojega
da ga slijedimo
svu svoju ljubav
s križa nam je dao

Mladen Lucić

Ljubav pobjeđuje

u mrkloj noći
navališe kamen
vojnike i straže
postaviše
tama je...
preplašeni učenici i prijatelji
žalostiše se s Majkom
iščekujući i
vjerujući...

straže pozaspale
kamen se odvali
vojnici se razbježaše
Ljubav sazori
pobjedi Ljubav
nastade radost
dan je...

u veselju pjevaše svi
aleluja govorahu

Uskrs je Mladen Lucić

Uskrs 2000.

svetilna Zora
puče u tren
Suncem
razgrnuvši mrak
iz duša odagna
tamu i bol
Srcem zakrili svijet
Ljubavlju
zače Spas
novi se rodi Dan
Uskrs Mladen Lucić

Uskrs u duši

Nakon križnoga puta,
raspeće i smrt grijehu.
Poslije tumanaranja tamom,
svijetla staza života.
Nakon mraka mržnje,
vjerna ljubav u Kristu.
Poslije laži i obmane,
svjetlo istine u srcu.
Nakon svake sebičnosti,
bogatstvo kroz dijeljenje.
Poslije oholosti i umišljenosti,
poniženost i raskajano srce.
Nakon niskih strasti,
uzvišenje srca u Kristu.
Poslije vjerske ravnodušnosti,
svagdašnja molitva Svevišnjem.
Nakon mnogih propusta,
učestala pomoć potrebnima.
Poslije smrtnog straha,
život u sigurnosti i zaštiti.
Nakon tuge i žalosti,
nepomućena radost u Kristu.
Poslije besciljnog lutanja,
pravi put spasenja kroz Krista.
Nakon prezira slabijeg,
samilosna molitva za njega.
Poslije životnog progonstva,
oslobođenje i mir.
Nakon mučne Kalvarije,
sretan život s Kristom.
Poslije smrti grijehu,
uskrsnuće na život s Kristom.

Katica Kiš

Sve ima svoje vrijeme

Sve ima svoje doba,
i svaki posao pod nebom svoje vrijeme.
Vrijeme rađanja i vrijeme umiranja;
vrijeme sađenja i vrijeme čupanja posađenog.
Vrijeme ubijanja i vrijeme liječenja;
vrijeme rušenja i vrijeme građenja.
Vrijeme plača i vrijeme smijeha;
vrijeme tugovanja i vrijeme plesanja...
Vrijeme grljenja i kad se ostavlja grljenje...
Vrijeme šutnje i vrijeme govorenja.
Vrijeme ljubljenja i vrijeme mržnje;
vrijeme rata i vrijeme mira...

Sve što Bog čini prikladno je u svoje vrijeme; ali iako je dopustio
čovjeku uvid u vjekove, čovjek ne može dokučiti djela koja Bog
čini od početka do kraja. Znam da nije druge sreće čovjeku osim
da se veseli i čini dobro za svojega života...

I znam da sve što Bog čini, čini za stalno. Tome se ništa dodati
ne može, niti mu se može oduzeti.

(Propovjednik 3, 1-14)

Die Teilnehmer der Tagung der kroat. pastoralen MitarbeiterInnen in Trier vom 19. bis 22. März

Brief des Delegaten

„Da es sich auf keinen Fall gehört, dass die Söhne der Kirche unbeweglich zusehen, wie die Heilsbotschaft durch Knappheit, technische Mängel und wahrhaft große Ausgaben, wenn die Rede von den sozialen Kommunikationsmitteln ist, gebunden und verhindert ist, erinnert dieses Heilige Konzil die Gläubigen daran, dass sie schuldig sind, die katholischen Zeitungen, Zeitschriften und Filme, das Radio und das Fernsehen, deren Hauptziel ist, die Wahrheit zu verbreiten und zu verteidigen und sich um die christliche Formung der menschlichen Gesellschaft zu kümmern, zu unterstützen und ihnen zu helfen...“ (Dekret „Inter mirifica“, II. Vatikanisches Konzil)

*Liebe Leserinnen und Leser
der Lebendigen Gemeinde,*

für die Weitergabe von Informationen haben die Menschen lange Zeit das gesprochene Wort benutzt. Solche Informationen hatten eine kurze Reichweite, so weit das menschliche Gehör reichte und je nach Lautstärke des gesprochenen Wortes.

Das geschriebene Wort bekam an Schnelligkeit, Raum und Zeit. Es erreicht mehr Menschen, es konnte dupliziert und getreu aufbewahrt werden. Mit der Erfindung der neuen Medien (Telefon, Radio, Fernsehen, Internet...) haben sich beinahe grenzenlose Möglichkeiten der Kommunikation eröffnet. Weder die Zeit noch der Raum, d.h. die räumliche Entfernung, spielen noch eine große Rolle. All diese modernen Kommunikationsmittel haben wir ganz normal in unser alltägliches Leben übernommen.

Was ist mit der Verkündigung der Frohen Botschaft? Auf welche Art und Weise soll in der heutigen Zeit von Gott gesprochen werden? Sollen wir uns nur auf diejenigen beschränken, die zu uns kommen und uns zuhören? Oder müssen wir heute zumindest versuchen, auch diejenigen Menschen zu erreichen, die uns fernstehen, die wir nicht sehen und die nicht zu uns kommen? Die 48 kroatischen pastoralen Mitarbeiter und Mitarbeiterinnen aus den kroatischen katholischen Missionen haben auf dem pastoralen Fortbildungsseminar in Trier vom 19.–22.3. über diese Frage der modernen Medien, der Verkündigung der Frohen Botschaft und der Katechese nachgedacht.

Die modernen Medien und das Evangelium

Frau Antonia Tomljanović-Brkić hat in ihrem sehr ausführlichen und sachkundigen Vortrag die geschichtliche Entwicklung des Mediums Internet von seinen Anfängen bis heute dargestellt und praktisch aufgezeigt, welche Möglichkeiten das weltweite Netz heute als Informations- und Kommunikationsmedium bietet. Sie hat demonstriert, wie der Mensch heute mittels neuer Technologien, ohne die Wohnung zu verlassen, alles das, was die Kirche anbietet, in Wort und Bild, wahrnehmen und kennenlernen kann.

P. Anto Batinić hat in seinem Vortrag auf demselben Seminar den Akzent auf das geschriebene Wort gelegt und auf alle Potentiale hingewiesen, die es im Bezug auf die Verkündigung der Frohen Botschaft zu nutzen gilt.

P. Anto Bobaš aus Hamburg hat über verschiedene Bewegungen und Sekten gesprochen, die besonders über die Musik die jungen Menschen für sich zu gewinnen versuchen. Er hat betont, dass viele Sekten besonders gerne die modernen Medien bei der Arbeit mit jungen Menschen benutzen.

Herr Ivan Žan hat auf demselben Seminar das Neueste in der liturgischen

Musik vorgestellt und die Bedeutung der Kirchenchöre sowie die Bedeutung des Gesangs in liturgischen Feiern hervorgehoben.

Dieses pastorale Treffen in Trier hat gezeigt, wie notwendig es ist, Schritt zu halten mit den modernen Medien und sie als Mittel für die Verkündigung der Frohen Botschaft an die heutige Generation zu nutzen.

Als Delegat habe ich die Exerzitien für die kroatischen Priester und Diakone vom 12.–15.3. in Bad Honnef organisiert. An den Exerzitien haben 81 Priester und Diakone teilgenommen. Das Thema lautete „Die Eucharistie – Quelle und Höhepunkt des christlichen Lebens“ und Exerzitienbegleiter war Dr. P. Ante Vučković.

In der letzten Zeit habe ich die kroatischen katholischen Missionen Rosenheim und Düsseldorf besucht, wo ich den Sonntagsgottesdienst gefeiert und gepredigt habe.

Liebe Leserinnen und Leser, ich wünsche Ihnen allen Frohe Ostern, alles Gute und grüße Sie bis zur nächsten Ausgabe der *Lebendigen Gemeinde*.

Ihr P. Josip Klarić, Delegat

„Mit Koffern voller Träume“

„Mit Koffern voller Träume“: Ältere Migrantinnen und Migranten erzählen. Amt für multikulturelle Angelegenheiten Frankfurt am Main (Hrsg.) Brandes und Apsel, Frankfurt, 176 S., DM 24,80, ISBN 3-86099-207-4.

Ältere Migrantinnen und Migranten, die vor Jahrzehnten als „Gastarbeiter“ nach Deutschland kamen, erzählen in diesem Buch Geschichten aus ihrem Leben. Sie berichten, wie es war, als sie von zu Hause weggingen, um für einige Zeit in der Fremde zu arbeiten, und sie erzählen, wie es kam, dass sie hier blieben.

Auch wenn die Verbindungen zu ihrer Heimat nie abgebrochen sind, haben die meisten mittlerweile ihren Lebensmittelpunkt in Deutschland. In Frankfurt am Main treffen sich seit mehreren Jahren Gruppen von Migrantinnen und Migranten des „Dritten Lebensalters“, die zur ersten Generation der Arbeitsmigranten zählen. In der Arbeit mit ihnen entstand die Idee, sie zu bitten, von ihren Erfahrungen zu berichten. Herausgekommen sind unkonventio-

nelle Lebensgeschichten, die manchen Klischees über Ausländer in Deutschland widersprechen.

Koordiniert wurde das Projekt „Ältere Migrantinnen und Migranten erzählen“ vom Amt für multikulturelle Angelegenheiten der Stadt Frankfurt am Main und realisiert in der Zusammenarbeit mit Verbänden und Vereinen, die aktiv in der interkulturellen Seniorenarbeit tätig sind.

Die Autorenlesung fand am 25. Januar 2001 im Historischen Museum in Frankfurt statt. In der Redaktionsgruppe waren auch die Kroaten Ranko Četković, Ivan Šponar und Duško Žegarac. Folgende Titel beziehen sich auf Gastarbeiter aus Kroatien und Bosnien und Herzegowina: „Nach der Frühschicht“ mit Illustrationen von D.Trumbetaš; „Mein Leben in der Migration“ (D. Žegarac im Gespräch mit

Ivan Ikić); „Ein Leben wie jedes andere und dennoch...“ (D. Žegarac im Gespräch mit Ana und Petar Rošić); „Als Bosnier in Frankfurt“ (I. Šponar im Gespräch mit Ahmed Huseinčehajić); „Wo du herkommen?“ (I. Šponar); „Aram“ und „Die erste Generation“ (R. Četković). ■

Wohin ich Jesus führen würde

Lieber Jesus, wenn es zum Abend geht,
wenn deine Armen ihre Armut spüren,
würd ich dich erst zu einem Schneider führen,
der dir bescheiden einfach einen Anzug näht.

Und dann zum Schuster, der in der Nacht mit Emsigkeit
die scharfen Nägel klopft auf dicke Sohlen,
wenn in Fabriken in der gleichen Zeit
Millionen Paar vom Fließband rollen.

Und dann zum Hutmacher. Er glaubt,
du kannst mit breiter Krempe deinen Schmerz verstecken,
und daß der Hut, Herr Jesus, schmückt dein liebes Haupt,
sei groß genug, die Aureole zu verdecken.

Dann würd ich Jesus in die Kneipe führen,
die wie ein altes Schiff im Schmutz versinkt,
wo unsre Brüder, wenn sie ihren Kummer spüren,
Gläser an Wände werfen, dass es klingt.

Der erste Hahnenschrei zischt wie ein Pfeil,
von dem das Blut im Herzen steht.
Der zweite wird zum schwarzen Donnerkeil:
Ob Tier, ob Mensch – alles im Rauch verweht.

Ertönt aber der dritte Hahnenschrei,
dann, Jesus, krümmst du dich vor Schmerz.
Die Aureole fällt. Es ist vorbei.

Richtest dich auf und taumelst himmelwärts.

Nikola Šop (1904–1982)
Übers.: Hans J. Brandstätter

geh tobias...

geh tobias und halt dich nicht auf
dunkel ist diese stadt, sie sieht dich nicht
und wenn das fenster geschlossen ist, hört man die straße
jedesmal wenn liebe wird

geh tobias und halt dich nicht auf
tritt in die stadt wie in einen text, sage:
ich lebe hier nicht, ich komme nur
öffne das fenster und gehe

geh tobias und halt dich nicht auf
brich keine wörter, brich sie nicht, nein
sie sind die ersten und letzten bewohner
der städte die du verläßt

und, wenn die erde rund ist wie gott
werden wir uns wiederbegegnen
vererdet

durch und durch
vor liebe und licht

geh tobias und halt dich nicht auf
das lied ist dein leib
durch dessen poren
ich atme und lese
der du mir jahreszeiten bist
an der tür

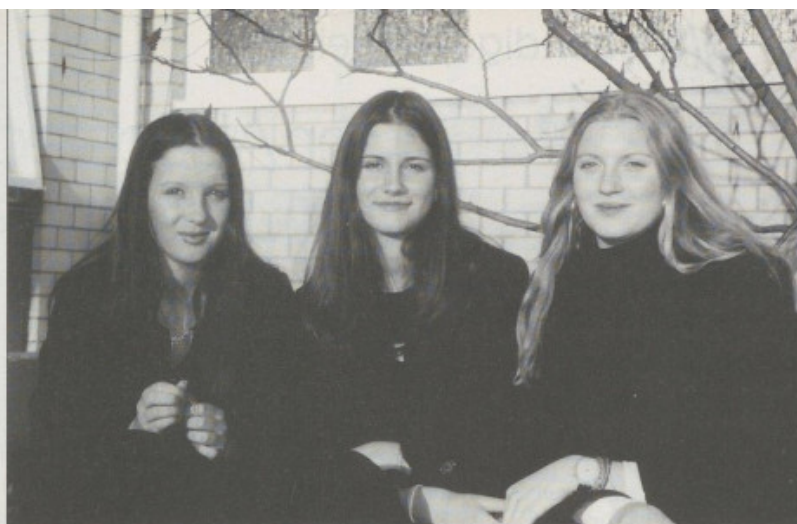
flimmernder anprall

Anka Žagar (1954)
Übers.: Klaus Detlev Olof

Wer bin ich?

Das „Deutsche“ an mir ist in vielerlei Hinsicht charakterisiert... Das „kroatische“ an mir ist mein familiärer Hintergrund...

Die zweite Generation
– junge Kroatinnen in Frankfurt

Die zweite Generation ist ein unergründetes Phänomen, welches oft auf wenig Verständnis von der ersten Generation trifft. Wer sind wir eigentlich? Wie fühlen wir uns überhaupt? Leben wir zwischen zwei Welten? Vor allen Dingen möchten unsere Eltern aber wissen, warum wir uns nicht genügend für unser Heimatland interessieren.

Ich werde versuchen, dies nach meinem ganz persönlichen Empfinden zu ergründen, und wem diese Fragen bekannt vorkommen, der ist herzlich eingeladen, in der nächsten „Riječ“ seine Sichtweise darzustellen.

Wer bin ich also?

Meine Identität ist zum größten Teil durch mein Aufwachsen in Deutschland geprägt, aber auch meine kroatische Herkunft ist ein Teil von mir.

Das „Deutsche“ an mir ist in vielerlei Hinsicht charakterisiert. Deutsch ist die Sprache, die ich am besten beherrsche, ich habe das gesamte Bildungssystem in Deutschland durchlaufen, meine Berufswahl ist auf Deutschland abgestimmt, und deshalb sehe ich auch meine Zukunft hier.

Das „Kroatische“ an mir ist durch die Beherrschung der Sprache, viele gelegentliche Besuche, den alljährlichen Sommerurlaub und Verwandte definiert. Ich kann von mir behaupten, dass ich das Land, seine Menschen ihre Lebensart und Küche kenne, und darauf bin ich stolz. Es ist in meinen Augen ein großer Vorteil, eine zweite Sprache nahegehend perfekt sprechen zu können. Das „Kroatische“ an mir ist mein familiärer Hintergrund, denn was ich weiß, habe ich meinen Eltern zu verdanken.

Damit ist die Frage nach meiner Identität noch nicht beantwortet. Wenn ich danach gefragt werde, dann ist meine Antwort: „Ich bin Kroatin!“ Das werde ich noch behaupten, selbst wenn ich den

deutschen Pass besitze. Dass ich eine Kroatin bin, ist erstens eine Tatsache. Außerdem ist es mein Gefühl, ich sehe mich einfach nicht als Deutsche, auch wenn ich das wahrscheinlich viel mehr bin als mir bewusst ist.

Lebe ich zwischen zwei Welten?

Ohne lange zu überlegen, sage ich: „Nein, ich finde nicht, dass ich zwischen zwei Welten lebe.“ Ist es wirklich so einfach? Einerseits muss ich zugeben, dass ich assimiliert bin. Ich identifiziere mich eher mit der deutschen Jugend als mit der kroatischen Jugend, die in Deutschland lebt. Ich halte es auch für einen Fehler, sich nicht anzupassen, schließlich habe ich an Deutschland nichts auszusetzen und lebe gerne hier. Andererseits habe ich gerade behauptet, dass ich Kroatin bin. Die Antwort auf die Frage, ob ich zwischen zwei Welten lebe, lautet trotzdem nein, denn ich habe es nie so empfunden. Kroatien und Deutschland weisen keinen großen kulturellen Unterschied auf, so dass ich nie Konflikte, die mit dem Aufwachsen im Ausland einhergehen, bewältigen musste. Diese zwei Welten sind leicht miteinander zu vereinbaren. Ich fühle mich wohl in meiner Haut und bin zufrieden mit meinem Leben in Deutschland.

Wieso interessiere ich mich nur so wenig für mein Heimatland?

Dieses Phänomen hat in meinen Augen vielerlei Gründe. Zunächst muss man den Unterschied zwischen der ersten und der zweiten Generation deutlich machen. Die zweite Generation, auch wenn sie eine Beziehung zum Heimatland hat, so ist sie doch nicht so stark wie die der ersten Generation. Ich hatte keine Probleme, mich anzupassen, das passierte von alleine, bei meinen Eltern war das sicherlich anders. Ich habe keine Kindheitserinnerungen an

Kroatien, da ich nie dort gelebt habe. Ich kann das Bedürfnis meiner Eltern zurückzuführen in ihrer Situation nachempfinden, und ich freue mich auch sehr für sie, aber ich bin schlicht unter ganz anderen Voraussetzungen groß geworden.

Einen weiteren Grund für das fehlende Interesse der zweiten Generation am Heimatland ist der Irrtum, man wüsste doch schon alles darüber. Ich hätte zum Beispiel Kroatisch studieren können, aber das kam für mich nicht in Frage, weil ich dachte: „Da gibt es doch kaum was Neues zu erfahren.“ Allerdings muss ich zugeben, dass ich in Wirklichkeit die kroatische Literatur überhaupt nicht kenne.

Der dritte Grund, der sehr schwer wiegt, ist das Alter. Die zweite Generation, die momentan in Deutschland lebt, ist bis 30 Jahre alt. In seiner Jugend ist man sowieso mit anderen Themen beschäftigt. Das Ziel ist es, Erfahrungen zu sammeln, die Welt zu entdecken und dergleichen.

Gerade die Zeit des Übergangs von der Schule beziehungsweise Uni in den Beruf legt den Schwerpunkt ganz stark auf die eigene Person. Wir leben in einer Leistungsgesellschaft. Man muss etwas leisten, um überhaupt eingestellt zu werden. Außerdem möchte man sich selbst verwirklichen. Dabei spielt der ethnische Hintergrund allerdings keine Rolle.

Ich kann mir gut vorstellen, dass man im Alter anders denkt. Die eigenen Schwerpunkte verlagern sich ganz natürlich. Vielleicht wird die berüchtigte zweite Generation dann ihren Ruf verbessern können. Für mich persönlich könnte ich mir das schon vorstellen, denn zumindest im engsten Kreis ist es mein Ziel, das „Kroatische“ an mir in der Form weiterzugeben wie ich es selbst empfangen habe.

Iva Andrijević

(Aus „Riječ“, Zeitschrift der Kroatischen Kulturgesellschaft, Wiesbaden Nr. 26)

Von Željka Čolić

Der Abschied von der Superfrau mit „Schokolade zum Frühstück“

Es gibt Frauen, die sind einfach genial, „super“ könnte man meinen. Sie sind nicht nur stark, schön und dazu noch intelligent, natürlich schlank, beruflich erfolgreich, haben einen Haufen Geld, einen lieben Mann und zwei-drei süße, brave Kinder (allesamt bestens versorgt), haben nebenher auch viel Zeit (woher?) für ihren tollen Freundeskreis und zahlreiche Hobbys, eine schier unerschöpfliche Energie... und bei ihnen klappt natürlich alles perfekt (um nur das Grundlegendste aufzuzählen).

Es gibt sie wirklich, – diese Superfrauen – allerdings vorwiegend in unseren Köpfen, in der Werbung und Literatur, weil uns die Gesellschaft unter dem Motto: „man kann alles schaffen, wenn man nur will“ dieses Pseudobild einer Idealfrau vorgaukelt. Dieses klassische Powertyp-Frauenbild wurde auch zu einem typischen Frauenidealbild in der Literatur bzw. Belletristik. Geschichten von Superheldinnen und Turbofrauen, die alles können, wurden uns seit den 80er Jahren ständig präsentiert. Die Romanheldinnen von bspw. Gaby Hauptmann und Hera Lind sind voller überragender Attribute und Eigenschaften, wobei der Realitätsbezug manchmal fragwürdig ist. Die Frauenfiguren wurden eingefaßt in perfekte Rahmen, und zeigten dadurch aber ein trügerisch-verzerrtes Bild was moderne Frauen heute sein und was sie von sich selbst abverlangen sollen. Das kann prägen, zumindest bleibt ein Bruchteil davon im Unerbewußtsein haften.

...Und dann kam „Bridget Jones“ und warf alles bisher Dagewesene über den „literarischen Haufen“. Helen Fielding, eine Londoner Journalistin, schuf mit dieser Figur der Anti-Heldin 1996 einen neuen Frauentypus und setzte damit einen Trend. Das erste Buch, hierzulande unter dem Titel „Schokolade zum Frühstück“ – Das Tagebuch der Bridget Jones – wurde weltweit zum Bestseller und die Romanfigur zum Kultsymbol. Ende 2000 ist das zweite Bridget Jones-Tagebuch „Am Rande des Wahnsinns“ erschienen, und die Welt spielt wieder „verrückt“ – gemeinsam mit der Alltagsheldin.

Bridget Jones ist alles andere als super, sie ist vielmehr unvollkommen und unfein, ist über 30 und findet das nicht gut. Sie wiegt 50 kg plus X und findet sich zu dick („schlittert auf der Fettspur“),

Bridget Jones ist einfach „stinknormal“. Jeder Mensch ist, auf seine natürliche Art und Weise, in gewisser Hinsicht ein Alltagsheld.

ist Single, möchte das aber ändern und trifft ständig auf die falschen Typen. Sie ist Journalistin bei einem weniger bekannten engl. TV-Sender, wäre aber lieber bei BBC. Sie ist ständig bemüht alles richtig zu machen, aber weil das nicht geht, macht sie öfter mal alles falsch. Bei Bridget läuft nie etwas glatt, weil ihre Vorhaben fast immer in mitleiden Katastrophen enden, sie neurotisch angehaucht ist und so ziemlich chaotisch, was sie aber nicht weiter stört. Bridget Jones ist einfach „stinknormal“.

Gerade durch ihre „Normalität“ und die Nicht-Erhebung in gloriole Daseins-höhen, bekommt ihre Figur ausgeprägt menschlich-alltägliche Züge, die wieder-

„Ally McBeal“ wäre ein verfilmtes Beispiel dafür. Der reale Bezug zur Wirklichkeit, in der nicht alles perfekt ist/sein kann und die Menschen ebenso nicht, steht hier im Vordergrund und kann es einem leichter machen sich menschliche sprich: „normale“ Exemplare als Vorbilder zu setzen, wenn man denn Vorbilder braucht.

Bridget repräsentiert zugleich auch Anfang und Ende einer Ära. Der Abschied von dagewesenen Frauenbildern, eng eingezäunt in Perfektionismus, bedeutet auch einen Bruch mit eingefahrenen Skalaeeinteilungen in Form von „Entweder-Oder“-Konstellationen. Das Leben ist niemals schwarz oder weiß,

sondern vielmehr „grau“ durchzogen mit mehr oder weniger bunten Lichtschimmern... Romanfiguren können zwar in Schablonen gepreßt werden, aber ihre Glaubwürdigkeit und Wirkung bleiben fraglich und die Lebensnähe unange-

Diese ambivalente Kluft von Schein und Sein spiegelt auch das wieder was Frauen sind und sein sollen – nämlich sie selbst. Heutzutage tendieren viele Frauen dazu unglaublich streng mit sich selbst umzugehen, was kein Wunder ist bei der analog gesellschaftlichen Projektion und Darstellung von Frauen, während im „echten Leben“ vieles aber anders aussieht.

rum einen Antipol zu der herkömmlichen Darstellung von Superheldinnen bildet. „Bridget Jones“ hält lächelnd – und natürlich satirisch – der Gesellschaft und damit den Frauen den Spiegel vor zwischen Anspruch und Wirklichkeit eines wahren Frauendaseins. Diese ambivalente Kluft von Schein und Sein spiegelt auch das wieder was Frauen sind und sein sollen – nämlich sie selbst. Heutzutage tendieren viele Frauen dazu unglaublich streng mit sich selbst umzugehen, was kein Wunder ist bei der analog gesellschaftlichen Projektion und Darstellung von Frauen, während im „echten Leben“ vieles aber anders aussieht.

Helen Fielding hat mit dieser Figur der Anti-Heldin ein Novum geschaffen, die inzwischen viele Nachahmer gefunden hat, so dass bereits seit dem ersten Buch ein regelrechter Bridget-Genre entstanden ist. Der gleiche ironisch-verzweifelte Ton, dieselben kleinen Neurosen spiegeln sich in zahlreichen etlichen Varianten bei anderen Autorinnen wieder.

tastet. Das Leben läßt sich nicht dadurch perfektionieren, indem pseudo-reale Wirklichkeiten geschaffen werden; das Leben wird im humanen Bezug durch solche Figuren wie Bridget, mit all' ihren Schwächen und Unzulänglichkeiten, erst aufgeschlossen und wirklich nachvollziehbar. Scheinprojektionen werden uns täglich durch die Medien geboten, von daher gesehen, kann Bridget als Symbol für Echtheit und Normalität betrachtet werden. Mit dem Leben läßt sich spelerischer umgehen, wenn das Bewußtsein die „alltägliche Normalität“ als etwas ganz Natürliches und Menschliches akzeptiert. Und das Wissen, dass der Alltag niemals perfekt sein kann. Diese gewisse Alltags-Normalität, die jeden Menschen ausmacht, ist nun mal etwas ganz Reales und Unverfälschtes, weil es das Leben schlechthin ist. Dadurch haben alle etwas von Bridget Jones an sich: denn jeder Mensch ist, jeder auf seine natürliche Weise, in gewisser Hinsicht ein Alltagsheld.

Žena – sunce obitelji

Župnik HKM Waiblingen koristi svaku prigodu da nove misijske prostorije posluže svojoj svrsi i okupljanju i formiranju vjernika.

Tako je u ožujku dva puta „gostovala“ č.s. Karolina Zebić, novoizabrana provincijalka sestara sv. Vinka iz Splita. Tom je prigodom održala predavanje za mlade obitelji, koje se inače okupljaju svakog prvog petka u mjesecu, pod naslovom: „Žena – sunce obitelji“. Govorila je toplo, uvjerljivo, sestarski. „Žena oko sebe širi toplinu duše. Ona je sunce svojom jednostavnošću, svojim kršćanskim čestitim dostojanstvom. Žena je ona koja pobuđuje i utiskuje u srce oca i djece uzvišene osjećaje ljubavi i zahvalnosti“ – zborila je sestra. Potom je poželjela da supružnici budu sunce jedno drugom, ili barem da jedno od njih bude sunce, a drugo suncokret.

Nije im zaboravila skrenuti pozornost na potrebu molitve, pogotovo molitve jedno za drugog i to moliti, „ne puno očenaša, nego moliti svoju stvarnost“. Za ustrajnost je potrebno da jedno drugom govore i svoje sumnje, još je bit-

Mladi su
pozorno
slušali
predavanje
s. Karoline

nije ne okretati glavu jedno od drugog. U braku se moralne vrijednosti ne smiju srozavati, jer dolazi do lančanog zla, do propasti obitelji, društva.

U živoj diskusiji dotaknuti su mnogi problemi s kojima se susreću mlade obitelji, poput onog naizgled banalnog, kako reagirati, što učiniti, kad muž dolazi iz disca ili u ranu zoru. Još dugo nakon službenog dijela, ostalo se i živo diskutiralo u grupama. Osjetilo se veliko zanimanje za uklanjanje prepreka kako bi uistinu više topline i sunca bilo u životu tih mladih obitelji.

Drugo predavanje održala je ista sestra 16. 3. pod naslovom: „Isus Patnik i njegov odnos prema Bogu“. U njemu je izlagala Isusove zadnje riječi izgovorene

s križa s ciljem da bi shvatili i prihvatili ono što u tim različitim našim životnim nevoljama Bog od nas želi, te tako možemo i trebamo izvršiti njegovu volju. „Koliko god je teško prihvatiti tu istinu, u životu bismo mnoge konkretne patnje lakše podnijeli kad bismo povjerovali da ih je Bog ugradio u svoj tajanstveni božanski plan spasenja. Mi često tražimo da Bog prekine lanac naših patnji, a trebali bismo pustiti Bogu da on stavi točku na sve, jer je to za nas najbolje“ – bile su završne riječi duhovnog izlaganja s. Karoline.

Jednostavnost, iskrenost i uvjerljivost koja je zračila kroz njezin nastup bila je nagrađena iskrenim pljeskom prisutnih.

Fra Stanko

„Raduj se u Bogu!“

„Obrati se i vjeruj Evandelju!“ – temeljni je poziv korizmenog vremena, ali i trajni zadatak cijelog kršćanskog života. Svjesni značaja toga poziva, pastoralno osoblje HKM Esslingen (župnik fra Ivan Škopljanac-Maćina, pastor. suradnici Mara Gongola i Tomo Tadić) priredilo je od 16. do 18. ožujka duhovni seminar za mlade i mlade bračne parove. Seminar je predvodio vlč. Dražen Rodgović, župnik u Čazmi, te dio njegove zajednice „Dobri pastir“. Ovaj seminar je treći u nizu seminara koji priređuju misije Reutlingen, Esslingen i Sindelfingen u suradnji s pojedinim župama i zajednicama iz Hrvatske. Sve je počelo seminarom u Reutlingenu u siječnju, a nastavilo se u veljači gostovanjem 15-ak hrvatskih djevojaka i mladića na seminaru u Čazmi.

Ovaj seminar priredili su mladi i malo stariji. To se posebno odnosi na

molitve, koje su pripravile molitvene skupine iz Reutlingena. Iznenaduje veliko zanimanje: prijavilo se oko 150 mladih od 17 do 30 godina, oko 50 mladih bračnih parova i 35 krizmanika. Seminar s temom „Raduj se u Bogu!“ započeo je radosnom pjesmom navečer 16. ožujka. Mladi iznijeli osobna svjedočanstva o susretu sa živim Bogom.

Potom je vlč. Dražen govorio o spasenju, grijehu i ispovijedi. Uslijedila je zajednička molitva do kasno u noć. Drugog dana seminara govorilo se o obiteljskim problemima. U okviru euharistijskoga slavlja svi nazočni izmolili su molitvu za oslobođenje od prokletstva. Popodne je na redu bila vrlo delikatna tema: „Predbračni odnosi: da ili ne?“ Predavač se založio za predbračnu čistoću i uzdržljivost. Istinska ljubav znači potpuno darivanje a ne iskorištavanje drugog. Potom su mladi koji su

to željeli dali obećanje da će, uz Božju pomoć, živjeti u predbračnoj čistoći sve do trenutka sklapanja sakramenta braka.

U nedjelju su i mladi bračni parovi sudjelovali u seminaru. O tomu je govorila jedna članica zajednice „Dobri pastir“. Supruge i muževi obnovili su pritom svoj bračni zavjet ljubavi i vjernosti u ozačju praštanja i ljubavi. Istodobno je jedan član te zajednice govorio mladima o veličini i snazi Duha Svetoga. Susret je i završen molitvom i pjesmom Duhu Svetom. Nakon toga svi sudionici bili su na zajedničkoj misi. Poslije ručka, koji su i u subotu i u nedjelju, priredili domaćini, održan je sastanak za buduće voditelje kućnih molitvenih skupina. Seminar je pozitivno utjecao na mlade u Esslingenu: slušaju kasete sa seminara i čitaju Bibliju, susreću se na molitvu svakog utorka, formiraju kućne molitvene skupine, odbacili su materijale (kasete, novine) nedoličnoga sadržaja, odrekli se cigareta...

Ivana Turuk

DORTMUND

Otvorite vrata Kristu!

Četiri nezaboravna dana duhovne obnove

U našoj misiji je od 15.3. do 18.3.2001. održana veličanstvena duhovna obnova pod vodstvom o. Zvezdana Linića, franjevca iz Samobora. Na duhovnoj obnovi sam osobno sudjelovao pa mogu kao neposredni sudionik osobno svjedočiti. Isto bi mogli, siguran sam, na isti način, s posebnim oduševljenjem također svjedočiti svaki od prisutnih župljana koji su nanovo s posebnim zanosom klicali Bogu oživljavajući u sebi želju za obraćenjem (ozdravljenjem i oslobođenjem), te novu nadu za spasenje vlastite duše što je i bio smisao cjelokupne obnove.

Kao vjernika a također i sudionika nekih prošlih duhovnih obnova zanimalo me je upravo autentično fra Zvezdanovo poslanje i iskustvo. I kako već rekoh, oduševilo me je i dojmilo me se više negoli sve već viđeno. Jer, toliko vjere, toliko predanja Kristu, toliko riječi hvale i slave Bogu našem u tako kratkom

vremenu je za posebno divljenje. To je taj naš Bog kojeg nam tumači i o. Zvezdan, koji je s nama kada smo dvojica ili trojica skupljena u njegovo ime, a kamoli toliko mnoštvo. Gospodin koji zna naše tegobe i nakane, traume i nedostatke, naše slabosti i ljudske malenkosti, ali koji nas voli i koji je pun ljubavi za nas i koji hoće da ne patimo već da nas spasi. Zato smo tih nekoliko dana s posebnim žarom otvorili svoja srca i svoje umove za veličanstvenog i jedinog Boga.

To je Bog naš koji nas voli kad smo mu vjerni, ali koji nas i traži kad odlutamo.

Toliko pjesme, toliko pljeskanja, toliko slave da čovjeku (sudioniku) zastane dah. To je upravo ono što Kristova Crkva, naša Crkva, svakodnevno treba.

Sama duhovna obnova je vođena pod simboličkim naslovom „Otvorite vrata Kristu!“ Zaista, Krist je tu blizu, uz

nas, ali mi smo ti koji mu trebamo otvoriti svoja vrata, vrata svojih srdaca. Mi smo ti koji ga primamo svojim vapajem kad gnječi tama, kad zarobljavaju poroci.

U programu duhovne obnove služene su svete mise, držana predavanja, moljene i pjevane posebne molitve, vođeni osobni razgovori i ispovijedi, držane propovijedi, molitve pred Presvetim te križni put. Rekao bih, to je put – slavljenje vječitoga Tvorca – Onog koji jest; ne samo (da budem malo satiričan) ova četiri dana, nego čitava svoga ovozemnog života. Krist je, kako Evanđelje kaže, „Put, istina i život“ (Iv 14,7) i samo obnavljanje i spasenje kroz njega. Zato, otvorimo vrata Kristu!

Na kraju, veliko hvala o. Zvezdanu, hvala gospodi Danijeli koja je slavila Boga svirkom i pjesmom, našem velečasnom don Zdravku koji nam je sve to upriličio, hvala i svećenicima koji su sudjelovali, pastoralnoj suradnici Kati, svim sudionicima koji su na bilo koji način doprinijeli da se slavi i osjeti veličanstvo i prisutnost našeg Gospodina, među nama. **Zvonko Čulina**

RÜSSELSHEIM

O križu i vjeri koja ozdravlja

Na poticaj župnika fra Berislava Nikića i sestre Estere Marijić i ova zajednica vjernika imala je po prvi puta u svojoj 15-godišnjoj povijesti korizmenu duhovnu obnovu. Od 30.3. do 1.4. predvodio ju je fra Anto Batinić, urednik „Žive zajednice“. U petak, 30. ožujka, u

crkvi je održana molitva križnoga puta u dva dijela. U prekidu je fra Anto održao predavanje o značenju križa i patnje u kršćanskoj vjeri, nakon čega je slavljen sveta misa. U subotu popodne on je imao susret s mladima u misijskoj dvorani, a govorio im je o sektama i

opasnosti od sekta u suvremenom svijetu. Navečer je ponovno u crkvi održao predavanje o vjeri koja liječi, odnosno o iscjeliteljskoj snazi vjere. Tom prigodom je na sve one koji su željeli (a to su učinili svi nazočni), položio ruke kao molitvu za ozdravljenje, a potom im je podijelio sakrament bolesničkog pomazanja. Bio je to za sve vjernike duboki religiozni doživljaj. Voditelj duhovne obnove slavio je u nedjelju obje mise za vjernike ove zajednice. Kroz tri dana duhovne obnove vjernici su se i osobno susretali s fra Antom, razgovarali o svojim životnim poteškoćama i ispovijedali se. Ova duhovna obnova bila je istinsko osvježanje za sve članove zajednice. Župnik fra Berislav je zahvalio voditelju obnove na poticajnim riječima te najavio skori završetak obnove misijskih prostorija i izdavanje monografije o Misiji u povodu 15. obljetnice njezina postojanja i djelovanja.

Sudionici duhovne obnove u crkvi Presv. Trojstva

● **Bielefeld** – Gost HKM Bielefeld bio je na prvu korizmu nedjelju fra Ivo Kramar, župnik iz Ovčareva kod Travnika. Na prijedlog skupine njegovih župljana i ljudi iz travničkoga kraja koji stanuju u Leopoldshöhe, župnik Slavko Rako omogućio mu je slaviti misu i propovijedati na hrvatskoj misi u Bielefeldu. Bila je to prilika da se pokaže solidarnost prema toj župi, koja je u ratu bila potpuno protjerana i opustošena, a u koju se vratio izuzetno veliki broj vjernika. Među prvima u Ovčarevo se odavno vratio i bivši župnik fra Slavko Petrušić. Prošlog ljeta Ovčarevo je proslavilo i svoju prvu poratnu mladu misu. Fra Ivo je popodne nastupio i na tribini u Hrvatskom domu, gdje je govorio o stanju u Bosni, osobito pak u Lašvanskoj dolini odnosno u župi Ovčarevo. Gostovanje i nastup u Bielefeldu fra Ivi je omogućio gosp. Ivo Dragalić, upravitelj Hrvatskoga doma.

Vlč. Slavko Rako organizirao je skupljanje pomoći pod misom i poslije mise. U akciju pomoći uključili su se svi župljani, pa je za gradnju crkve Gospino vrilo u župi Ovčarevo skupljeno oko 12 000 DM. Fra Ivo Kramar ostavio je ugodan dojam na sve vjernike naše zajednice te svima zahvalio na velikodušnoj potpori na dobro Crkve i hrvatskog naroda u travničkom kraju. ■

● **Hamburg** – HKD „Napredak“ priredilo je 30. i 31. ožujka dva predavanja o povijesti Bosne i Hercegovine, s temom: „Povijesna pozadina političke stvarnosti BiH, s težištem na konfesionalnost i nacionalnost u BiH“. Predavač i gost bio je dr. Srećko M. Džaja, povjesnik i znastveni suradnik na Südost-Institutu u Münchenu. U petak, 30. ožujka, predavač je govorio na njemačkom, pred dvadesetak studenata i intelektualaca. Nakon predavanja vodila se zanimljiva diskusija. Druge večeri je predavač izložio svoje predavanje na hrvatskom jeziku i predstavio svoju knjigu „Konfesionalnost i nacionalnost u BiH“. Knjiga je na hrvatski prevedena s njemačkoga. Prvo izdanje tiskano je početkom rata u sarajevskoj „Svjetlosti“, a zbog ratnih okolnosti i njezina sadržaja, ostalo je gotovo nezapaženo, dok je drugo izdanje 1999. tiskao mostarski „Ziral“. Na predavanju je bilo oko 100 slušatelja. Oni su uglavnom postavljali pitanja o aktualnom političkom trenutku i o budućnosti BiH. Džaja je istakao da hrvatska strana nije smjela potpisati sporazum u Daytonu. Zašto je to učinjeno, odgovorit će se u budućnosti. U kantonizaciji BiH po švicarskom modelu

Tamburaški orkestar HKM Bielefeld svira na misi pod ravnanjem pastoralne suradnice Marice Mraz

Džaja vidi najbolji i najpravedniji oblik političkog uređenja BiH.

Dr. Džaja je svojim predavanjem obogatio mnoge slušatelje novim spoznajama o povijesti i sadašnjosti BiH. I ovom prilikom je pokazao da spada u ponajbolje poznavatelje povijesti BiH. Nazočni su razgrabili svih 26 ponuđenih knjiga. Hrvatskim kulturnim društvima u Njemačkoj možemo samo preporučiti ovog velikog i modernog povjesničara, koji zaslužuju veću pozornost svih nas.

Dragana Lovrinović

● **Berlin** – Korizmeni petci u crkvi sv. Klementa bili su vrlo dobro posječeni. Uz križni put, misu i propovijed skupljana je kolekta za gladne u Kninu.

Po prvi put u povijesti HKM, 10. ožujka slavljena je zajednička misa s Nijemcima u filijalnoj crkvi sv. Petra u Weddingu. Pod misom je pjevao misijski zbor pod ravnanjem s. Fabiole Bobaš.

Hrvatsku kat. misiju pohodila je 16. ožujka s. Bernardica Juretić iz Splita i održala predavanje o štetnosti droge među mladima.

U subotu, 24. ožujka, hrvatski katolici sudjelovali su kao i svake godine u velikom broju na tradicionalnom Bušgangu – pokorničkom hodu stranih kršćana ulicama Berlina noseći od crkve sv. Klementa do bazilike St. Johannes veliki drveni križ i transparent s natpisom „Zajedno slaviti Njegovo ime“. Misu u bazilici predvodio je kardinal Georg Sterzinsky.

U dvorani HKM 25. ožujka, Hrvatski akademski savez iz Berlina organizirao je predavanje: „Kulturno-povijesne znamenitosti Splita i okolice“. Predavanje je održala Marija Balta.

U veleposlanstvu Republike Hrvatske u Berlinu otvorena je 29. ožujka izlo-

žba slika. Izložbom se predstavila Anina Lasta-Budor. Na otvorenju izložbe nastupila je na klaviru Tatjana Kubala, odsviravši četiri minijature hrvatske skladateljice Dore Pejačević.

HKD „Vladimir Fran Mažuranić“ sa svojim članovima organizirao je 31. ožujka u dvorani HKM kulturnu večer na spomen rođenja V.F. Mažuranića uz čitanje crtica tog poznatog hrvatskog pisca.

U dvorani HKM promovirana je 6. travnja CD i kaseta misijskog sastava „OPREZ“ pod naslovom „Tajni san“.

U subotu 7. travnja, u velikoj dvorani HKM otvorena je izložba crteža i slika misijske crtačke škole koju vodi akademski slikar prof. Zvonko Kremc. Za tu prigodu tiskan je posebni višebojni katalog, a nastupili su i mladi gitaristi koji vježbaju u misiji pod vodstvom Victora Victorina.

Jozo Župić

● **Moers** – U korizmi su počeli Biblijski dani, a redovito su obavljane tradicionalne korizmene pobožnosti. P. Rafael Lukarić iz Vrbnika s otoka Krka slavio je 18. 3. s nama svetu misu i propovijedao. Nakon mise je u župnoj dvorani govorio o svom misionarskom radu među Indijancima u Peru.

● **Traunreut** – Duhovnu obnovu na svim misijskim postajama održao je sredinom ožujka vlč. Đuro Zrakić. On je slavio mise i propovijedao. Ova je Misija 26. 3. ugostila i sve svećenike i pastoralne suradnike hrvatskih katoličkih misija Bavorske. U Bergenu je naime održan redoviti regionalni sastanak, gdje su dogovorene zajedničke pastoralne akcije do ljeta (susret ministranata u Freisingu, hodočašće u Altötting). ■

● **Kelkheim** – HKM Main-Taunus/Hochtaunus kod Frankfurta pripravlila se za Uskrs korizmenim pobožnostima i pristupanjem sakramentu ispovijedi. Cvjetna nedjelja bila je posebno posvećena duhovnoj obnovi i sjećanju Isusovu na muku, smrt i uskrsnuće. Te je nedjelje u dvorani mjesne njemačke župe župnik fra Željko Čurković za sve vjernike priredio tribinu u 18 sati. Tom prigodom je predavanje o smislu patnje održao fra Anto Batinić. Tema je naišla na veliko zanimanje nazočnih sudionika, jer je svakodnevna i životna. Ljudi pate i umiru ne zato što obole, nego zato što su smrtni i ranjivi. Bog se solidarizirao s ljudskom patnjom u Isusovoj smrti na križu. Nakon te žrtve Bog nikoga ne ostavlja samim u patnji, nego supati sa svima koji trpe. Patnja je usto prilika za suočenje sa životom i njegovim poteškoćama, ali i za približavanje Bogu. ■

● **Frankfurt** – HKM Frankfurt imala je molitveno-duhovnu obnovu od 5. do 7. travnja, a pod naslovom „Susreti oslobođenja“. Duhovnu obnovu predvodio je dr. fra Ante Vučković iz Splita. Obnova se sastojala od predavanja, razmatranja, razgovora, molitve, bdjenja i svakodnevnih večernjih misa.

Na nedjeljnim misama koncem travnja skupljana je milostinja za obnovu narodnih nošnji. Skupljeno je 5986 DM, a HDZ Frankfurta darovao je k tomu 2000 DM. U misijskoj dvorani održano je 4. travnja predavanje o najnovijim promjenama o mirovinama u Njemačkoj, koje su stupile na snagu 1. siječnja ove godine. I ova Misija pridružila se akciji za pomoć gladnima i siromašnima u Kninu. ■

● **Stuttgart-Bad Cannstatt** – Korizma je bila bogata duhovnim i pastoralnim događajima i u ovoj zajednici. Svake srijede navečer u misijskim prostorijama susreću se mladi, za koje se priređuju predavanja o aktualnim temama (vjera, sekte, droge, ljubav itd.). Četvrtkom poslije mise priređivan je sat klanjanja pred Presvetim. Seminar za ženidbu održan je od 7. do 11. ožujka. Ivan Ott, novinar i pisac, bio je 3. ožujka gost misijske tribine, gdje je govorio o svojoj knjizi „Ukradeno djetinjstvo“ i o bleiburškoj tragediji koja ne prestaje boljeti. Korizmenu duhovnu obnovu zajednice imao je od 22. do 25. 3. dr. fra Zdenko-Tomislav Tenšek iz Zagreba. On je održao nekoliko tematskih razmatranja, a vjernici su imali također priliku s njim osobno porazgovarati o životnim i vjerskim problemima. ■

● **Waiblingen** – Dr. Gebhard Fürst, biskup biskupije Rottenburg-Stuttgart, imenovao je u ožujku gđu Stanku Vidačević članicom Dijecezanske komisije za žene. Tu komisiju osnovao je 1992. bivši biskup, a sadašnji kardinal Walter Kasper. Ona ima savjetodavnu ulogu i bavi se pitanjima položaja žena u društvu i Crkvi. Gđa Vidačević je pastoralna suradnica HKM Waiblingen i dugogodišnja članica uredništva našega lista. Čestitamo joj na ovoj novoj dužnosti i povjerenju koje joj je ukazano.

I u ovoj zajednici održana je duhovna obnova od 5. do 8. travnja. Vodio ju je vlč. Anton Šuljić, glavni urednik IKA-e iz Zagreba. On je držao predavanja i razmatranja, te stajao vjernicima na usluzi za razgovor. ■

● **Mainz** – Snaga križa pokazala se u tom jedinstvenom korizmeno-uskrsnom igrokazu, koji je s mladima priredila s. Dragica Ljubos prije mise u Mainzu 11. ožujka. Umjesto klasične pobožnosti križnoga puta mladi su izveli igrokaz „Snaga križa“, na tekst Nade Lokmer. Zanimljivo je naime da je glavnu ulogu andela imao dječak Tomislav Šola, koji je slijep od rođenja. On je tekst na hrvatskom jeziku, bez ijedne pogreške i s odličnom dikcijom, čitao svojim prstima iz pisma za slijepe. Za cijelu zajednicu bio je to izuzetan duhovni doživljaj.

Hrvatska kulturna zajednica Mainz priredila je 18. 3. tribinu „Razgovori ugodni“ u kući Mainz-Zagreb. Tribina je bila posvećena A. G. Matošu, čiji je književni opus predstavio gosp. Jozo Šimundić. ■

● **Hanau** – I Misija Hanau uključila se u akciju pomaganja gladnima i izbjeglicama u Kninu, skupivši oko 1.000 DM. Hrvatsko društvo iz Fulde skupilo je 2.500 DM za pomoć domovini uručivši je preko kardinala Franje Kuharića. Od toga je 500 DM prosljeđeno požeškom biskupu dr. A. Škvorčeviću za obnovu svetišta u Voćinu. Župnik Marijan Kovač pokrenuo je ponovno akciju registriranja građana Republike Hrvatske pod ključem ili šifrom za hrvatsko državljanstvo (130), što se može učiniti u prijavnom gradskom uredu. Većina vjernika pristupila je korizmenoj ispovijedi, a župniku su pritom pomogli svećenici iz domovine. ■

● **Sindelfingen** – Tribinu i susret s mladima u srijedu 7. ožujka imao je fra Anto Batinić. On je održao predavanje o suvremenim sektama i novim religioznim pokretima te o opasnostima od sekti.

Mladi su se posebno zanimali kako u svakodnevnom životu prepoznati sekte i članove sekti i kako se praktično zaštititi od sektaške propagande i propagatora. Od 28. 3. do 1. 4. u misijskim prostorijama i crkvi održana je korizmena duhovna obnova, koju je imao vlč. Đuro Zrakić. U središtu obnove bila je obnova obitelji. Kao rješenje za krizu suvremene obitelji predavač je ponudio komunikaciju i molitvu. On je svaki dan imao predavanja, razgovore i svetu misu. Posebne susrete imao je za mlade, krizmanike, mlade majke i akademičare. Za sve one koji kane sklopiti kršćanski brak priređen je tečaj pripreme za brak od 22. do 25. ožujka. U tečaju je sudjelovalo 15 parova, kojima su o sakramentu ženidbe i braku govorili dr. fra Stipe Nosić, psihologinja Zrinka Lučić-Vrhovac, bračni parovi Kružić i Račić te voditelj Misije fra marinko Vukman. Nakon seminara krizmanika u Wernau, održan je i susret 30-ak ministranata u Rot an der Rot, koji su vodili s. Anđelka Šteko, gđa Kata Vuletić, gosp. Ivan Vukoja i Tomislav Kašnar. Tema: „Euharistija i uloga ministranata u euharistiji“. O toj temi raspravljalo se i u skupinama. Cijeli susret, uz molitvu, pjesmu i igru, ministrantima ostaje u neizbrisivom sjećanju. ■ M. Vukman

● **Wuppertal** – HKM Wuppertal ima odnedavno niz novih aktivnosti. Svakog posljednjeg petka u mjesecu sastaje se novoosnovana molitvena skupina u misijskoj kapelici. Majke s djecom sastaju se u misijskim prostorijama svakog petka navečer. Petkom navečer održava se također tečaj talijanskog jezika, kao i tečaj modelarstva i likovnog odgoja. Četvrtkom se u misijskoj dvorani sastaju tamburaši i svi oni koji žele naučiti svirati taj instrument. Zajednica se u korizmi pripravlja za svetkovinu Uskrsa molitvama, pobožnostima i pristupanjem sakramentu ispovijedi. ■

● **Nürnberg** – Župno vijeće održalo je 25. ožujka sjednicu u misijskim prostorijama. Sjednicu je vodio župnik don. Mihael Rodić, a bili su joj nazočni svi svećenici i vijećnici. Kratko uvodno razmatranje o križu imao je pastoralni suradnik Branko Brčinović. Kasnije se razgovaralo o pastoralnim prioritetima. Zaključeno sljedeće: čuti mišljenje većeg broja vjernika, povećati brigu za mlade i stare, pojasniti ulogu članova župnoga vijeća, obogatiti duhovnu ponudu, formirati crkveni pjevački zbor, pokušati riješiti problem hrvatske dopunske na-

stave... U radu sjednice kao gost je sudjelovao i fra Anto Batinić, urednik „Žive zajednice“. On je nazočnima ukratko iznio značenje i ulogu medijskoga navješćivanja Evandjelja. ■

● **Stuttgart** – Fra Silvestar Aračić održao je duhovnu obnovu zajednice od 8. do 11. ožujka. On je slavio mise, propovijedao i držao razmatranja, a bio je vjernicima na raspolaganju za osobne susrete i razgovore. U korizmu se petkom i nedjeljom obavljala pobožnost križnoga puta, a vjernici su masovno pristupili sakramentu ispovijedi. Križni put i tradicionalna procesija ulicama Stuttgarta održana je na Veliki petak. Za siromašne i gladne 1. travnja skupljana je milostinja na svim misama. Seminar za ministrante održan je od 9. do 11.3. u Rotu an der Rot. Od 7. do 11. ožujka održan je tečaj pripreme za brak. Misijska organizira i tečaj za rad s kompjuterom (za početnike i malo naprednije), koji vodi gosp. Zlatko Martinović. ■

● **Singen** – Nakon gotovo 5 godina igrača, članovi kluba, te svi Hrvati koji žive u Singenu i okolini imaju prostorije gdje će se ubuduće moći okupljati. Naime uprava „Croatie“ odlučila je preuzeti prostorije u Hegastr. 12 u Singenu, uz relativno visoke financijske obveze. Ovaj korak je bio neminovan, jer niti članovi

Mladi klapski pjevači HKM Stuttgart

kluba, niti drugi Hrvati u Singenu nisu do sada imali mjesto okupljanja, te su međusobni kontakti znatno smanjeni.

Prošlogodišnji ulazak u viši rang natjecanja, dobra igra i rezultati u jesenskom dijelu natjecanja (4. mjesto na tabeli), kao i nove prostorije, su dobra uvertira za proslavu 30. obljetnice osnutka HSK Croatia Singen. Velika proslava i nogometni turnir će se održati 30. lipnja 2001. u Singenu.

Pomoć Zlatku

Zlatko Kopic, rođen 1973. u Oštroj Luci kod Orašja, je gluhonijem i ima kroničnu insuficijenciju bubrega, te mora tri puta tjedno na dijalizu. Unatoč redovitoj

terapiji njegovo se stanje stalno pogoršava, te je transplantacija bubrega neminovna. „Bosnien-Forum“, humanitarna organizacija iz Singena, želi pomoći Zlatku, te sve molimo za pomoć.

Svi koji žele pomoći Zlatku mogu svoju pomoć poslati na račun katoličke župe „Herz-Jesu“ Singen kod:

Volksbank Singen
Stichwort „Hilfe für Zlatko“
Kontonummer 15 636
BLZ: 692 900 00
Za sve informacije se možete obratiti na telefon: 07731/735 86 ili
07731/95 61 21.

Unaprijed hvala!

J. Mijic

Neiskorišteno i rezignirano iseljništvo

Uz standardne aktivnosti Matica iseljenika namjerava osmisliti jedan program stvaranja Hrvatskih kulturnih centara ili instituta u inozemstvu koji će nevezano o političkim strankama širiti kulturni utjecaj, stvarati ekonomske i znanstvene veze kako bi se širio interes za Hrvatsku. Isto kao što u njemačke institute širom svijeta dolaze istaknuti Nijemci tako bi trebalo da dolaze i naši znanstvenici i ostali javni djelatnici u hrvatske institute. To je područje gdje možemo naći dobrobit za Hrvate koji žive vani ali i za Hrvatsku... Mogućnosti su velike, a mi taj kapital još ne znamo i nismo iskoristili.

...

Za vrijeme političke emigracije u inozemstvu je ubijeno oko 60 Hrvata, a nitko za to nije odgovarao.

...

Iseljništvo je tako rezignirano i apatično da je teško od njih očekivati inicijativu, a iz domovine nema dovoljno stimulansa, znanja i uvjerenja o toj snazi koja postoji u iseljništvu. Tu vidim zadaću Hrvatske matice iseljenika koja bi trebala javnosti dati do znanja kakav je stvarni kapital iseljništva kako bi se domovina mogla angažirati.

...

Po mom mišljenju, napravljena je pogreška i prema iseljništvu jer prilično, kada je bilo normalno da dobijemo naše kvalitetne ljude iz inozemstva, nije iskorištena.

...

U Hrvatskoj vlada nepotizam i sistem gdje se radna mjesta ispunjavaju preko veze. To je samo dokaz nepostojanja pravne države. To će dugo vremena opterećivati ovu sredinu i uspo-

ravati razvoj zbog izrazito sporog birokratskog aparata koji samo stvara neodgovornost. Na odgovornim su mjestima ljudi nedovoljno sposobni i kvalificirani i iz straha da ne preuzmu ulogu za koju nisu dorasli oni je prebacuju na onoga iznad i tako to ide do najviših instanci što čini i ulogu naših političara vrlo teškom. Jer naši se političari vrlo često bave trivijalnim problemima koji su trebali biti riješeni na nižim instancama. Umjesto da se bave jednom dugoročnom strategijom, domišljanjem najboljih mogućih programa, jednom vizijom Hrvatske za nekoliko godina unaprijed, oni se bave svakodnevnim problemima i često zbog tih silnih balvana ne vide šumu.

Jakša Kušan, dugogodišnji politički emigrant i urednik „Nove Hrvatske“, sada predsjednik UOHMI u: Kana 12/2000.

Brak na (ne)ograničeno vrijeme

U brak ne treba ići neodgovorno, nepromišljeno i na brzinu.

Piše: Marijan Markotić

U kršćanskom braku Bog je svjedok i jamac saveza ljubavi i darivanja.

Cjelokupna kriza obitelji, a napose braka, koja je zahvatila sjeverne kontinente, ne predstavlja bogzna kakvu novost. Unatoč tomu, ima mnoštvo razloga za zabrinutost i ozbiljno razmatranje aktualne situacije. Institucija braka bivala je kroz povijest najprije tabu-tema, zatim previše idealizirana, da bi danas doživjela svestrano potcjenjivanje, omalovažavanje, bila prepuštena beskonačnom eksperimentiranju. Takav razvoj stvari ima za rezultat stavove i poglede na obitelj i brak u kojima više ništa nije sveto, zajedničko, nedodirljivo, neupitno, nemoguće. Čim se osjeti da ne ide, prvo „rješenje“ na koje se pomisli je rastava. I tako do sljedeće (ne)prilike.

Tko izbluži radi s obiteljima, mladim bračnim parovima ili pripravlja mladence za brak, opaziti će krajnje uznemirujući trend kako se unaprijed i u svemu žele „osigurati“. Naravno, mediji to poprate i prikazu na svoj način, u stilu: „dobro zaručen – upola uspješno rastavljen!“

Da ne bi bilo nikakvoga nesporazuma: ono zadnje što bi nam palo na pamet bio bi olako, neodgovorno, nepromišljeno sklopljen brak. Međutim, ako se „ići na sigurno“ svodi samo na izbjegavanje pravno-formalnih rizika (imovina, novac, stan itd.), zanemarujući potpuno međuljudsku, emocionalnu i vjersku komponentu, onda doista smatramo da postoje najozbiljniji razlozi za zabrinutost. Nedostaje, zapravo, zadnji temelj, oslonac, uporište koje cijeloj konstrukciji daje stabilnost, sigurnost i jamstvo.

Uzroci

Suvremeni čovjek živi prema načelu jednokratne uporabe robe široke potrošnje: „uzmi i baci“. Takav stil života vidljiv je već od prvih školskih klupa u kojima se u drugome prije svega vidi konkurenta, suparnika, pa čak i mogućega protivnika. Svjesno ili nesvjesno, načini razmišljanja i oblici ponašanja koji inače vrijede na svjetskome tržištu,

diktiraju međuljudske odnose. Gospodarstvo se služi drugima, iskorištava njihove mentalne, radne, profesionalne i svakovrsne sposobnosti, a za naknadu nudi novac. Nešto slično događa se i na razini međuljudskih, obiteljskih, pa čak i intimnih odnosa, koje reguliraju obostrani interesi, zadovoljenje zajedničkih potreba, bezbolni kompromisi, ali nipošto uzajamna odgovornost koja obuhvaća cjelovitu

Bračni drugovi su životni su-putnici čija se partnerska dimenzija očituje u načelima zajedništva (moći se osloniti na drugoga), cjelovitosti (prihvatiti cjelovitu osobu, i jake i slabe strane) i jedinstva (veslati u istome smjeru). Brak ne može opstati, ako samo jedna strana voli i daje, a druga uzima. Muž i žena preuzimaju i ispunjaju vlastite uloge, ali se moraju nadopunjavati.

osobu, osjećaj pripadnosti, savezništva i uzajamnoga pomaganja.

U okviru naznačenih društvenih promjena pokušat ćemo razmotriti glavne razloge koji su doveli do duboke krize obitelji odnosno braka. Njih treba tražiti

u kontekstu samoga značenja i slike/predodžbe obitelji kao takve. Kada se danas govori o obitelji onda se očigledno misli na mikro (malu) obitelj. Obitelj je, dakle, svedena na svoju jezgru načinjenom od (jednoga ili obaju) roditelja i 1–2 djece. To ju čini „kunjavom“, ranjivom, izoliranom, preopterećenom, prepuštenom samoj sebi.

Dodatne razloge treba tražiti u vrto- glavome porastu individualizma, egoizma, osjećaja samodostatnosti, uvjerenju kako je osobna sloboda zadnje mjerilo suživota i ponašanja, te da se pomoću novca mogu zadovoljiti sve potrebe. Drugim riječima, poželjni su međuljudski odnosi bez obveza, bez odgovornosti, reklo bi se čisto na utilitarističkoj osnovi: „jednom nogom unutra, drugom vani“. Htjeli bi vezu, a da se ne vežu, da ne ovise niti o komu. Budući da takvo što po naravi stvari nije zamislivo, izvedivo, uopće ne iznenađuje konačni rezultat – osamljenost kao kronično oboljenje urbanoga čovjeka.

Osnovne dimenzije braka

Dosadašnje razmatranje neodloživo nas potiče da se vratimo na sam izvor, zamisao kršćanskoga braka prema Božjemu stvarateljskom i spasiteljskom namumu. Božja zamisao braka sadrži dvije temeljne dimenzije: teološku i partnersku.

Bože, čuvaj naš brak!

Bože, hvala Ti što imamo jedno drugo! Naše uzajamno obećanje dano iz ljubavi, pretvorilo se u vjernost, zajedništvo i darivanje. Očuvaj našu ljubav, da se i nadalje uzmognemo paziti, poštovati i istinski voljeti.

Kada smo preblizu jedno drugome, pomoz nam da jedno drugom ne stojimo na putu i ne zaklanjamo sunce; kada se udaljimo, zbliži nas; kada smo jedno drugome zagonetka, daj nam pouzdanja u Te da si uz nas u svakome trenutku našega života.

Bože, čuvaj naše bračne zajednice i naše obitelji. Podari nam snage, razboritosti i svoga Duha, koji će bdjeti nad nama.

Nek' naša sreća bude znakom Tvoje nazočnosti među nama i putokaz onima koji dolaze iza nas – da se isplati vjerovati i graditi na ljubavi.

Teološka se odnosi na sakramentalnu narav braka kao saveza ljubavi i darivanja između muškarca i žene komu je Bog svjedok i jamac. Sakrament je mjesto vjere i milosrđa iz kojega supružnici crpe vjeru i snagu za život.

Bračni drugovi su životni *suputnici* čija se partnerska dimenzija očituje u načelima zajedništva (moći se osloniti na drugoga), cjelovitosti (prihvatiti cjelovitu osobu, i jake i slabe strane) i jedinstva (veslati u istome smjeru). Brak ne može opstati, ako samo jedna strana voli i daje, a druga uzima. Muž i žena preuzimaju i ispunjavaju vlastite uloge, ali se moraju nadopunjavati. Suživot u braku je poput hoda dvaju planinara na isti vrh, kao most koji spaja dvije obale rijeke.

Brak – temelj obitelji

Obitelj – temelj društva

Kršćansko poimanje braka i obitelji temelji se na Božjemu izvornome planu spasenja u kojemu oni nalaze svoju ulogu, smisao i ispunjenje. Brak, shvaćen kao savez ljubavi i darivanja, pruža mogućnost supružnicima da se realiziraju kao osobe-pojeđinci, kao obitelji i šire kao društvo. Živeći i ispunjavajući svoje bračne dužnosti, supružnici postaju ne samo uzajamnim instrumentima spasenja, već i aktivnim sudionicima, realizatorima Božjeg plana.

Ipak, odlučiti se danas za život u braku prema kršćanskim načelima (unatoč najrazličitijim liberalnim oblicima suživota), zahtijeva iznimnu hrabrost, predstavlja pravi izazov i golemu obvezu. Da bi takav pothvat bio moguć, ustanovi braka potrebno je vratiti onu vrijednost, značenje i ulogu koju oduvijek zaslužuje. Brak odnosno obitelj kadri su ponuditi ono što ni jedna druga ljudska zajednica nema: osjećaj zajedništva, pripadnosti i povjerenja, smisao i oslonac, doživljaj darovane ljubavi bez interesa i duga. Brak/obitelj bi trebao biti ono mjesto gdje čovjek može biti svoj: bez maske, bez pritiska, interesa; voljen, shvaćen, prihvaćen, slobodan – na sliku i priliku Božju!

Andeo zahvalnosti

Andeo zahvalnosti daruje nove oči da svjesno opaziš ljepotu stvorenja i u njoj zahvalno uživaš. Opazit ćeš da te Bog susreće u stvorenjima i brine se za tebe.

Zahvalnost je rijetka. Ljudi su neizmjereno zahtjevniji. Dojma su da su zakinuti. Stoga trebaju uvijek više. Postali su nezasićeni i u ničemu više ne uživaju. Pascal Bruckner, francuski filozof, opisuje današnjeg čovjeka kao veliko dijete s beskrajnim zahtjevima u društvu. Nikad mu dosta. Uvijek su drugi krivi ako mu ne ide dobro, jer mu ne daju što mu je neophodno za život. Andeo zahvalnosti htio bi tvome životu dati novi ukus. Htio bi te poučiti da sve gledaš novim očima, očima zahvalnosti. Tada ćeš moći zahvalnim pogledom gledati novo jutro, ustajat ćeš zdrav i sunce će ti izlaziti. Zahvalan ćeš biti za dah života što u tebi struji. Za darove prirode što ih uživaš kod doručka. Živjet ćeš svjesnije. Zahvalnost širi tvoje srce i veseli ga. Ti nisi fiksiran na stvari koje bi te mogle ljutiti. Ne počinješ jutro ljut zbog lošeg vremena. Nisi frustriran ako mlijeko pokipi. Ima ljudi koji sami sebi otežavaju život, jer vide samo negativno. Privlače ih nestretni slučajevi u njihovom pesimističkom načinu gledanja.

Njemački „danken“ („zahvaljivati“) dolazi od „denken“ („misлити“). Andeo zahvalnosti htio bi te poučiti da ispravno i svjesno misliš. Ako počinješ misliti, možeš zahvalno prepoznati što ti je sve dano u životu. Bit ćeš zahvalan za svoje roditelje koji su ti dali život. Nećeš biti zahvalan samo za pozitivno kod svojih roditelja nego i za rane i povrede koje baštiniš od njih. Oni su te oblikovali kakav si sada. Bez rana bi možda bio sit i neosjetljiv. Previdio bi ljude pokraj sebe u njihovoj nevolji. Andeo zahvalnosti želi ti otvoriti oči te spoznaš, da te anđeo Božji prati u tvom životu i da te je sačuvao od mnogih nesreća, a mnoge povrede pretvorio u dragocjeno blago.

Andeo zahvalnosti daruje ti nove oči kako bi svjesno opazio ljepotu stvorenja i zahvalno uživao ljepotu mora, rijeke i jezera. Divit ćeš se ljupkosti gazele i dražesti srne. Nećeš više nesvjesno ići pokraj stvorenja, nego misleći zahvaljujući. Opazit ćeš da te dragi Bog dotiče u stvorenjima i htio

bi ti pokazati kako se rasipno brine za tebe. Tko zahvalno gleda svoj život, bit će sporazuman s onim što mu se događa. Prestaje buniti se protiv sebe i svoje sudbine. Prepoznat će da svakoga dana u njegov život stupa anđeo, kako bi ga zaštitio od zla i pripočeo mu svoju blizinu koja ljubi i ozdravlja. Pokušaj s anđelom zahvalnosti ići u sljedeći tjedan. Vidjet ćeš kako sve prepoznaješ u drugom svjetlu, kako tvoj život dobiva novi ukus. Možeš također moliti svoga anđela zahvalnosti da te uči zahvaljivati za ljude s kojima živiš zajedno. Često molimo samo za ljude koji su nam važni, želimo ih mijenjati ili im želimo Božju pomoć, da ih Bog izliječi i utješi. Mnogo je puta naša molitva za druge molitva protiv njih. Htjeli bismo da postanu onakvi kakve ih želimo. Kada zahvaljujemo za drugog čovjeka, tada ga prihvaćamo bezuvjetno. On se ne mora promijeniti. Takav, kakav je, dragocjen je. Ljudi će često zapaziti kada zahvaljujemo za njih. Od našeg zahvaljivanja izlazi pozitivno odobravanje u kojem se osjećaju bezuvjetno prihvaćeni. Jedan američki duhovnik izvještava o bračnom paru koji je godinama molio za teško oboljelog alkoholičara, oca žene, da se ostavi alkohola. Mnoge molitvene grupe uključile su u svoje molitve toga čovjeka. Sve je bilo uzalud. Tek kad su smogli hrabrosti zahvaljivati za oca, za njegovu prisutnost, za njega kakav je, omogućili su mu da se promijeni. Budući da se osjećao bezuvjetno potvrđenim nije više trebao alkohol. Moli svoga anđela zahvalnosti za čudo, da se ljudi osjećaju bezuvjetno ljubljani po tvojoj zahvalnosti i da budu zdravi u tvoj ljubavi.

Priredio: Jozo Župić

NOVI CD-ALBUM
SESTARA NAŠE GOSPE

Emanuel

S. Cecilija Pleša (mezzosopran) i s. Imakulata Malinka (orgulje) snimile CD-album sakralne glazbe pod naslovom: „Emanuel – s nama Bog (Mt 1,23)“. CD se može naručiti kod nakladnika: Družba sestara Naše Gospe, Primorska 20, HR-10000 Zagreb; tel./fax: 00385/1/3777474; e-mail: druzba.sestara.nase.gospe@zg.hinet.hr

Naš Spasitelj jasno nam u Evandjelju poručuje da svako okupljanje što se zbiva u njegovo ime uprisutnjuje i njega samoga u našu svakodnevnicu.

Ove su duhovne istine već gotovo tri puna desetljeća itekako svjesne hrvatske notredamke s. Imakulata Malinka i s. Cecilija Pleša. Na taj način one svojem umjetničkom poslanju što se počev od 1972. odvija u zagrebačkom ansamblu *Collegium pro musica sacra* osmišljeno pridružuju i temeljne duhovne zasade matične redovničke zajednice koja se tijekom dugog niza godina diljem čitava katoličkog svijeta sustavno bavi raznorodnim oblicima kršćanskog odgoja.

Najnoviji rezultat umjetničkog pregalastva dviju etabliranih glazbenica iz Družbe sestara Naše Gospe Zagreb netom je objelodanjena kompaktna ploča CD koju ovom prilikom ukratko predstavljamo. Pod još uvijek snažno odjekujućim dojmovima protekle jubilejske godine slušamo ovdje sabrano biserje europske i hrvatske duhovno-glazbene baštine kao osobit doprinos kojim nam umjetnice žele pomoći da u skrovitosti srca što dublje pohranimo puninu duhovne poruke koju na putu obnavljanja

sti duhovnih skladbi što su ih sestre Imakulata i Cecilija u bezbroj koncerata diljem Europe i Amerike izvodile za naše iseljenike, hoteći na taj način obogatiti kulturnu dimenziju duhovnog rada naše inozemne pastve, kako bi se upravo uz pomoć sakralne glazbe učvršćivalo svekoliko duhovno zajedništvo domovine i iseljeničtva. Stoga je i odabir glazbenih primjera s jedne strane pokazao duboku ukorijenjenost hrvatske duhovne glazbe u širi europski kontekst (srednjovjekovna gregorijanka, Bach, Händel, Mozart, Dvorak), dok je pak s druge strane retrospektivnim nizanjem hrvatskih skladatelja od ranog baroka do naših dana (Lukačić, Jelić, Muhvić, Šimunić, Leščan, Igrec) do izražaja došla još uvijek nedovoljno uočena istina što skromno daje do znanja da je upravo na glazbeno-umjetničkom planu hrvatski kulturni identitet posebice prepoznatljiv.

Ne treba stoga posebno naglašavati kako je ovoj kompaktnoj ploči mjesto ne samo u diskotekama glazbenih sladokusaca i specijaliziranih ustanova, nego i posvuda gdje ona nespornom kakvoćom izvedbe i brižljivošću pripreme može poslužiti kao autentičan kulturni doku-

vlastite ljudskosti njegujemo kao nasdasve dragocjenu popudbinu.

Valja nam se, dakle, otvorenih ušiju i smjerna srca prepustiti oplemenjujućoj izričajno-

ment i posebice kao uzor koji valja slijediti. U tom smislu od osobite je pomoći ukusno opremljena popratna knjižica u kojoj uz temeljne činjenice vezane za Družbu sestara Naše Gospe i kratke portrete izvođača nailazimo i na recentan i inventivno sročen komentar što ga potpisuje muzikologinja Hana Breko.

No, zapitamo li se što je posebna dragocjenost ovog CD-a, zbog koje nedvojbeno zaslužuje pozornost šire kulturne javnosti, onda je to svakako svojesvrсна unikatna izvedba orguljskih improvizacija na temu adventskih O-antifona što ih na orguljama varaždinske katedrale izvodi hrvatski skladatelj i orguljaš najmlađe generacije Anđelko Igrec. Uz to valja spomenuti i rukovet skladbi prije deset godina preminulog hrvatskog skladatelja Mate Leščana, koji je zadnje razdoblje svoga života proveo kao orguljaš i pastoralni suradnik pri Hrvatskoj katoličkoj misiji u Frankfurtu. I na koncu, uvrštavanjem skladbe „Pri kamenitim vratih“ Stanka Šimunića, nastale na stihove Dragutina Domjanića od zaborava je sačuvana jedna od najljepših hrvatskih duhovnih solopopijevaka. Sve su to, dakako, razlozi da što češće posežemo za ovom doista zanimljivom kompaktnom pločom koja je daleko više od skromne bilance dviju umjetnica koje su svojim javnim djelovanjem uspješno prevladale brojne predrasude što su kako u crkvenim tako i u svjetovnim krugovima katkada bile zaprekom učinkovitosti njihova svojevrsna glazbenog apostolata.

Sead Ivan Muhamedagić

Obavijesti

FREISING

VI. susret ministranata

U Freisingu će se 1. svibnja održati VI. susret ministranata hrvatskih katoličkih misija Bavorske. Susret počinje zajedničkom misom za ministrante u katedrali, u kojoj će sami ministranti aktivno sudjelovati (pjevanjem, čitanjima, molitvama, prinosom

darova, služenjem kod oltara). Poslije ručka je sportski dio susreta, a ministranti će se natjecati u raznim sportovima. Pastoralno osoblje HKM Freising već sada poručuje svim ministrantima: „Dobro došli u biskupski grad Freising!“

ZAGREB

CD „Ti snagu daješ“

Fra Šito i fra Radovan Čorić sabrali su na jednom mjestu najljepše duhovne pjesme (15) pod nazivom „Ti snagu da-

ješ“. CD je izdala Hrvatska franjevačka provincija sv. Ćirila i Metoda iz Zagreba. Sve su to već poznate i tradicionalne duhovne pjesme, ali su moderno glazbeno obrađene, uz pjevanje dua Čorić i dvaju zborova. Narudžbe u Njemačkoj:

Fra Radovan Čorić
Paul-Göbel-Str. 18, 74076 Heilbronn
tel. 0731/941114.

NOVA ADRESA

Hrvatska katolička misija
Van-Douven-Str. 6-8
40227 DÜSSELSORF

RJEŠENJE KRIŽALJKE IZ PROŠLOG BROJA

S	V	L	A	D	A	T	I	□	S	P	O	O	K
O	J	E	D	I	N	A	□	S	T	A	T	O	R
L	J	E	K	O	V	I	T	O	T	R	N	J	E
□	V	E	N	O	L	□	K	A	B	A	O	□	S
T	O	N	C	□	F	L	O	R	A	□	J	S	□
O	P	K	E	P	□	A	□	I	O	N	A	S	□
O	I	A	S	T	A	T	I	N	□	P	R	E	P
I	S	□	L	I	T	I	□	□	R	U	D	I	□
M	A	C	A	N	□	□	□	□	□	L	S	□	P
U	V	A	L	A	□	□	□	□	□	E	T	E	R
N	Č	□	A	C	□	□	□	□	□	T	O	K	E
D	I	O	N	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
I	Ž	E	T	I	□	□	□	□	□	Č	I	P	S
J	E	□	A	S	P	I	R	I	N	□	T	A	V
A	K	T	□	T	A	M	A	N	I	T	I	□	A
L	□	I	S	E	R	E	□	O	T	O	□	O	N
□	O	T	I	K	A	□	E	V	□	T	A	B	U
B	R	A	T	□	T	O	M	A	Š	E	V	I	Č
Đ	E	N	O	V	I	Č	I	□	O	M	A	R	A

Rješenje pošaljite najkasnije do 5. 5. 2001.

Velike žene u Bibliji

Mariofil Soldo	Starinska sprava određuje položaj zvijezda	Isusova vjerna prijateljica	Pulska znamenitost	Žena Judinih sinova	„Energija“	Kratice za „relacija“	Otok u Jadranskom moru	Zdenka Istvanović	Biljka vrijetinjača	Ožeg, vatralj, grnjača (tur.mn.)	„Ženski odbojkaški klub“	Stupiti u brak (o muškarcu)	Dobivati oteklinu	Država u Sjevernoj Americi
Neprofesionalizam		▽		▽							► Poglavlar u Banovini			
Abrahama žena	►				Majka Ivana Krstitelja	► Bezobzirno otmicanje								
Treperenje tona								Nogometaš Sladan						
Bivši nogometaš Dasajev						Čarobnica		Igor Serdar						
Donijeti na svijet jare (o kozu)						Nijansa boje								
Lovro Artuković			Malajsko ludilo							Urša Raukar	U to vrijeme			
Uzdah negodovanja			Znak uzbune					Pobijedila Holoferna			Hiperopija			
Svečani ples				Andelko Novaković			Mjesto kod Karlovca							Prva žena
				„Čamac“										
				Zaljev na jugu Jadrana										
Velike biblijske žene	Pjevačica Novak													
	Sprava za dobivanje ozona													
Obrusavanje dijela brda														
Naprava za hvatanje ptica i divljači														
Otokar Levaj														
Glumac Beatty														
Crtič pokreta u crtanom filmu														
Potkrovlje														
Kisik														
Novinar-ka Vuković														
Organske tvari koje služe za bojenje tekstila														
„Kralj“ (u šahu)														
Borilačka vještina														

Piše: Dr. Anton Tamarut

Vjerujem u uskrsnuće tijela

Za ljudsko uho poruka o uskrsnuću tijela zvuči nestvarno, za razum neshvatljivo. Ipak, uskrsnuće spada u središte kršćanske vjere. Uskrsnuće ne znači bijeg iz tijela nego njegovu preobrazbu.

S više razloga je teško govoriti o uskrsnuću tijela. Nismo prvi koji se susrećemo s tom poteškoćom. Može nam biti utjeha da su s porukom uskrsnuća bili zbunjeni sami Isusovi učenici, da je apostol Pavao imao ozbiljnih problema kada je htio u misijskim krajevima navijestiti Krista uskrsloga. Sveti Augustin će reći kako ni u jednoj drugoj točki kršćanska vjera ne susreće toliko otpora kao u pogledu uskrsnuća tijela. Za ljudsko uho poruka o uskrsnuću tijela zvuči nestvarno, za razum neshvatljivo.

Dok nam je govor o križu i patnji razumljiviji i opipljiviji, jer se pri tom možemo osloniti na vlastito iskustvo trpljenja i boli, dotle nam je govor o životu koji se ostvaruje u uskrsnuću tajnovit i neshvatljiv; za nj nemamo dostatne potvrde u vlastitom iskustvu.

Uskrsnuće – prostor Božjih mogućnosti

Znamo da uskrsnuće spada u samo središte kršćanske vjere. Ono nije tek slika za neku stvarnost, nego sama ta stvarnost; nije tlapnja o nestvarnom životu, nego konkretni Božji odgovor na čovjekovu neiskorjenjivu čežnju za životom, za punim ili vječnim životom. Vjerujemo da se čovjek u uskrsnuću u punom iskonskom smislu riječi događa i ostvaruje. Bog u uskrsnuću uzima, da tako kažemo, čovjeka posve u svoje ruke. Ništa više ne ovisi o njemu, on sav ovisi o Bogu. Uskrsnuće je isključivo Božji čin, to je ono što jedino i samo Bog može. Uskrsnuće je prostor Božjih mogućnosti. To je čin posvemašnje čovjekove pasivnosti i istodobno pune Božje inicijative. Liturgija neće bez razloga reći za Uskrs: „Ovo je dan što ga učini Gospodin!“

Bijeg iz tijela i uskrsnuće

Nije nikakva novost da mnogi danas kao i nekoć vjeruju u besmrtnost duše, ali istodobno nikako ne mogu prihvatiti govor o uskrsnuću tijela. Tijelo je po njima nešto čega se treba osloboditi, iz čega treba izaći. Spasenje se sastoji u uništenju tijela ili barem u bijegu iz njega. S takvim se poimanjem kršćanstvo radikalno sučeljava: ono sasvim suprotno tome ispovijeda vjeru u uskrsnuće tijela. Ono svojom porukom o uskrsnuću, preziru dualističkih svjetonazora prema stvorenom i tjele-

snom svijetu, suprotstavlja Božju ljubav za ovaj svijet, vjeru u utjelovljenje Sina Božjega i blizinu kojom on taj svijet iznutra preobražava. Bog ne bježi iz svijeta i povijesti. Ostaje u svijetu sa svojim.

Znamo da Krist uskrisava u tijelu, da su na njegovom uskrsnom tijelu tragovi rana koje označuju kontinuitet njegova povijesnog djela i njegove proslavljene tjelesne prisutnosti. Uskrsli nije utvara, nego živi i stvarni Krist koji upravo preko tijela dolazi u dodir sa svojim učenicima i na taj

Uskrsli nije utvara, nego živi i stvarni Krist koji upravo preko tijela dolazi u dodir sa svojim učenicima i na taj im način dokazuje svoj osobni identitet i integritet. Ništa na njemu nije izgubljeno.

im način dokazuje svoj osobni identitet i integritet. Ništa na njemu nije izgubljeno.

Shodno tome možemo reći da uskrsnuće tijela nije drugo nego Božji odgovor na čovjekovu proslavu Boga u svom tijelu. Ono je zapravo odgovor na naša pitanja, hoće li biti izgubljena naša ljubav prema voljenim osobama, zaboravljena naša rana, uzaludna naša žrtva. Treba dakle jasno reći kako uskrsnuće ne znači bijeg iz tijela, nego njegovu preobrazbu i proslavu. Vjera u uskrsnuće ne poznaje stvarni prezir tijela, ono je naime „hram Duha Svetoga“ i mjesto duhovnog bogoštovlja (usp. 1 Kor 3,16; 6,19; Rim 12,1). Ono se djelima Duha produhovljuje i njegovom snagom proslavlja (usp. 1 Kor 15,42 s). Pavao će u poslanici Rimljanima odlučno ustvrditi: „Ako li Duh Onoga koji uskrisi Isusa od mrtvih prebiva u vama, Onaj koji uskrisi Krista od mrtvih oživit će i smrtna tijela vaša po Duhu svome koji prebiva u vama“ (Rim 8,11). Vjera u uskrsnuće tijela, kako vidimo, potiče pozitivan stav prema vlastitom tijelu, ljubav i poštovanje.

Kult tijela i uskrsnuće

No, kao što prezir tijela nadahnut dualističkim shvaćanjima proturječi kršćanskoj vjeri u uskrsnuće tijela, tako je isto i kult tijela koji se zasniva na materijalističkom i sekularističkom svjetonazoru u suprotnosti s člankom vjere o

uskrsnuću tijela. Tu se naime tijelo promatra kao zasebna i autonomna stvarnost, kao nešto što u sebi i po sebi ima apsolutnu vrijednost. Ono se ne dovodi u tjesnu i uzajamnu vezu s Duhom; od njega je neovisno ili je u najboljem slučaju Duh posve podređen tijelu. Umjesto produhovljenja, u kultu tijela dolazi do njegove profanizacije. Tijelo se promatra kao sredstvo dominacije i osnivanja, a ne kao bogoštovni dom ili gorući grm u kojem Bog prebiva, iz kojeg se objavljuje.

Kao zazor od tijela, tako i kult tijela čine zapravo čovjeka neslobodnim i nesretnim. Predstavljaju za nj užasan teret. Često su uzrok velikih frustracija i čini se da su među ostalim i razlog raznih duševnih oboljenja. Kako je moguće cijeli život provesti u neprijateljskom i prezirnom odnosu s tijelom? Je li uopće moguće podnijeti blizinu tijela kao doživotnu osudu, tamnicu? Kako u osmijehu, u vedrim očima, u živom stisku ruke, u nježnom zagrljaju, u koraku koji žuri voljenoj osobi vidjeti zlo?! Ne razumijem, zašto žuditi za tim da iščeznu dodiri, nestane lica, iščezne miris tijela i zemlje.

S druge strane svjedoci smo ne male tjeskobe zbog toga što nam je tijelo izloženo neumoljivom starenju i što je podložno bolesti. Suočavamo se sa Sizifovima naporima da zaustavimo vrijeme, usporimo starenje, skrijemo bore, izigramo dob. Duboko svjesni neumoljive prolaznosti i poroznosti koje spadaju u našu zemaljsku kob, mnogi jedva odolijevaju očaju.

Kako će biti?

Vjera u uskrsnuće tijela kršćanski je odgovor na čovjekovu tjeskobu u svezi s tijelom. Dakako, da nam ni vjera u uskrsnuće tijela ne odgovara na sva pitanja na koja bismo već sada htjeli čuti jasne i nedvosmislene odgovore, mislim pri tom posebno na ona pitanja koja počinju s 'kako': kako će to biti, kad...

Primjećujem, što sam stariji, to s većom utjehom i pouzdanjem slušam Pavlov tekst: „Što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovječe ne ude, to pripravi Bog onima koji ga ljube“ (1 Kor 2,9).

Odrasli članovi folklorne skupine HKM Frankfurt imali su duhovnu obnovu od 23. do 25. ožujka u omladinskom odmaralištu Blauloch kod Saarbrückena. U ozračju netaknute prirode i udobnim kućicama proveli su tri dana u druženju, igri i molitvi. Tema obnove: „Poziv u vremenu“. Svatko je naime i danas pozvan na jedinstven način odazvati se Bogu i praktično živjeti svoju vjeru. Naš „poziv u vremenu“ jest upravo poziv u vremenu i prostoru u kojem živimo. I u ovom vremenu i prostoru treba navješćivati Isusovu Radosnu vijest o Božjoj ljubavi prema čovjeku. Duhovnu obnovu predvodio je fra Ante Jojo Marković.

◀ Duhovni seminar za mlade i mlade bračne parove u HKM Esslingen održao je od 16. do 18. ožujka vlč. Dražen Radgović, župnik u Čazmi u Hrvatskoj.

Dramska skupina HKM Rosenheim nastupila je u dvorani HKM München s dramom „Svi me vole samo tata ne“. Foto: J. Sladoja

◀ Ekipe HDZ-Zagreb i Euro-Dinamo-München, finalisti malonogometnog turnira u Garchingu kod Münchena, održanog za pomoć Kninu.

Foto: Jozo Sladoja

P. Josip Klarić (Hrsg.)
ZBORNIK RADOVA

HRVATSKA OBITELJ U POKRETU

Novo!

U ovoj
knjizi
možete
saznati
sve o
suvremenoj
obitelji,
a posebno
o hrvatskoj
iseljeničkoj
obitelji.

DIE KROATISCHE MIGRANTENFAMILIE

PASTORALE JAHRESTAGUNG
Bergisch Gladbach 9. - 12. 10. 2000

Narudžbe:

Hrvatski dušobrižnički ured u Njemačkoj
An den Drei Steinen 42 · 60435 Frankfurt a.M.
tel.: (069) 9540480 · fax: (069) 95404824
e-Mail: kroatenseelsorge@t.online.de · www.kroatenseelsorge.de

28. susret mladih

28. kroatisches katholisches Jugendtreffen

Offenbach, 5.5.2001.
Stadthalle, Waldstraße 312

- 13.00 Misa za mlade
- 14.00 Talk show
 - Schw. Tereza Zukić, Božji skateboard
 - FRAMA, Frankfurt
 - P. Anto Bobaš, Hamburg
 - Mladi: Saarbrücken, Gaggenau-Rastatt
- Zabava
 - MORRIS Band, Frankfurt